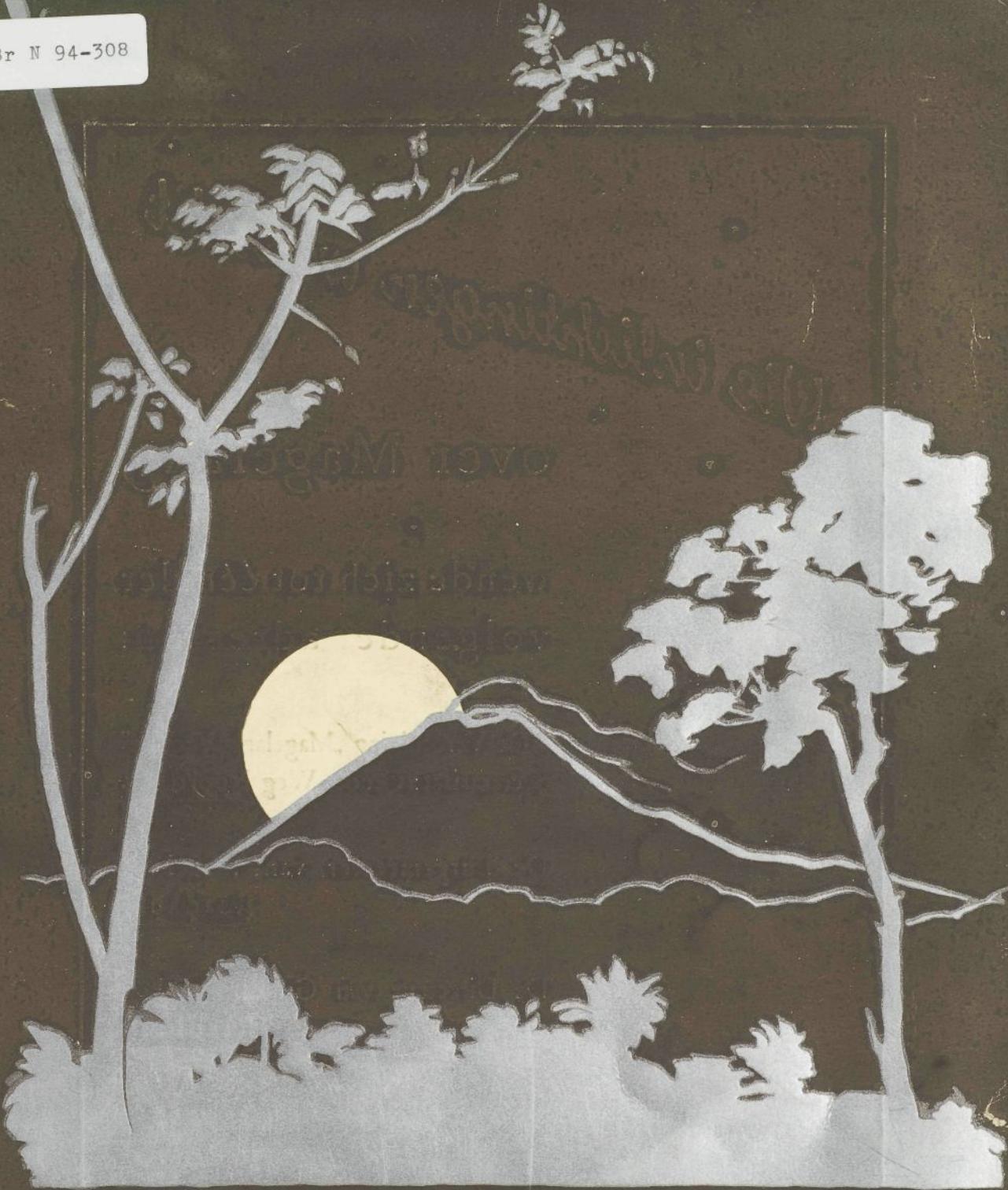

Br N 94-308

MAGELANG

Middelpunt van den tuin van Java

*Wie inlichtingen wencht
over Magelang,*

wende zich tot één der
volgende adressen:

* De Vereeniging „Magelang Vooruit”
Secretariaat: Groote Weg Noord 30a.

De Burgemeester van Magelang,
Raadhuis.

De Directeur van Gemeentewerken,
Raadhuis.

* Zie de advertentie elders in dit boekje.

8 / 37

M 848
Br N 94-308

Magelang

De Bergstad van
Midden-Java
Middelpunt van
den Tuin van Java

Een opwekking om kennis te komen maken met Magelang, er te komen wonen en er Uw bedrijf te vestigen.

UITGEGEVEN DOOR HET BESTUUR DER STADSGEMEENTE MAGELANG

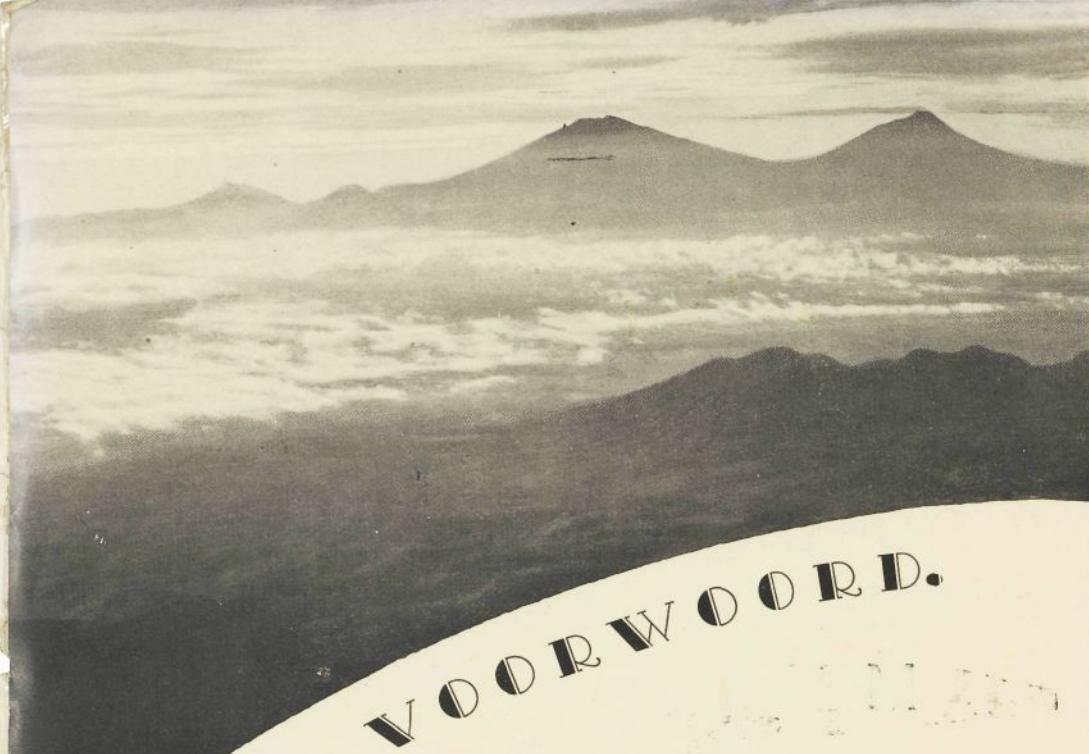
1936

ISN=186383

14 0000 0205 5626

VOORW OORD.

„Come to beautiful Java!” roepen de toeristen-bureaux hier te lande tot de buitenlanders.

„Kom naar mooi Magelang” roepen wij tot alle bevolkingsgroepen van Nederlandsch-Indië!

Niet alleen een toeristisch bezoek aan onze stad wenschen wij van hen, al zijn wij op het bezoek van vacantiegangers zeer gesteld. Maar een meer duurzame kennismaking met onze woonstad wenschen wij.

Hoe velen wenschen zich tegenwoordig niet te vestigen in een bergstad op Java, met een aangenaam klimaat, een mooie omgeving en een goedkoopen levensstaard? Hoe velen zien niet uit naar een geëigend centrum met juiste verhoudingen, voor de vestiging van een nieuwe industrie of een nieuw bedrijf. Doch ook....hoe velen weten niet, dat zij de vervulling van hun wenschen kunnen vinden in Midden-Java en wel in Magelang?

Gelukkig trekt onze stad hoe langer hoe meer de belangstelling van velen op Java. De gestadige uitbreiding van de stad

en haar bevolking is hiervan het bewijs en vormt de gezonde basis voor de expansie-politiek van Magelang's Gemeentebestuur.

Doch het „onbekend maakt onbemind” geldt vooralsnog voor velen, die Magelang „nog niet ontdekt” hebben. Het Gemeente-bestuur meent daarom, dat het in het belang is van dezulken, evenzeer als van de stadsgemeente, om in woord en beeld de aandacht te vestigen op de voordeelen en aantrekkelijkheden van Midden-Java's bergstad. Aan dit inzicht dankt dit propaganda-boekje zijn ontstaan. Maar ook is gemeend, dat deze uitgave een vorm moet hebben, welke noodt tot bewaren en voortschikken. Aanzien doet gedenken!

Moge van de liefde, welke de Magelangers voor hun mooie en prettige woonstad koesteren, een deel uitstralen tot hen, die dit boekje doorbladeren en — naar wij hopen — met aandacht lezen.

Waarde Lezer, ge zult van Uw aandacht geen spijt hebben. En wie nog twijfelen mocht, dien roepen wij toe: „Kom en zie!”

De Samensteller,

Ir. R. NESSEL van LISSA,
Burgemeester.

Magelang, op 1 April 1936,
den 30sten verjaardag der
Gemeente Magelang

RADIO-CENTRALE GOLDBERG

Magelang — Telef. 40

Philips Erres
100% Service

//

Agent

*Westinghouse
koelkasten*

VRAAGT NOG HEDEN VRIJBLIJVEND DEMONSTRATIE.

AUTOHANDEL „GLÜCK AUF”

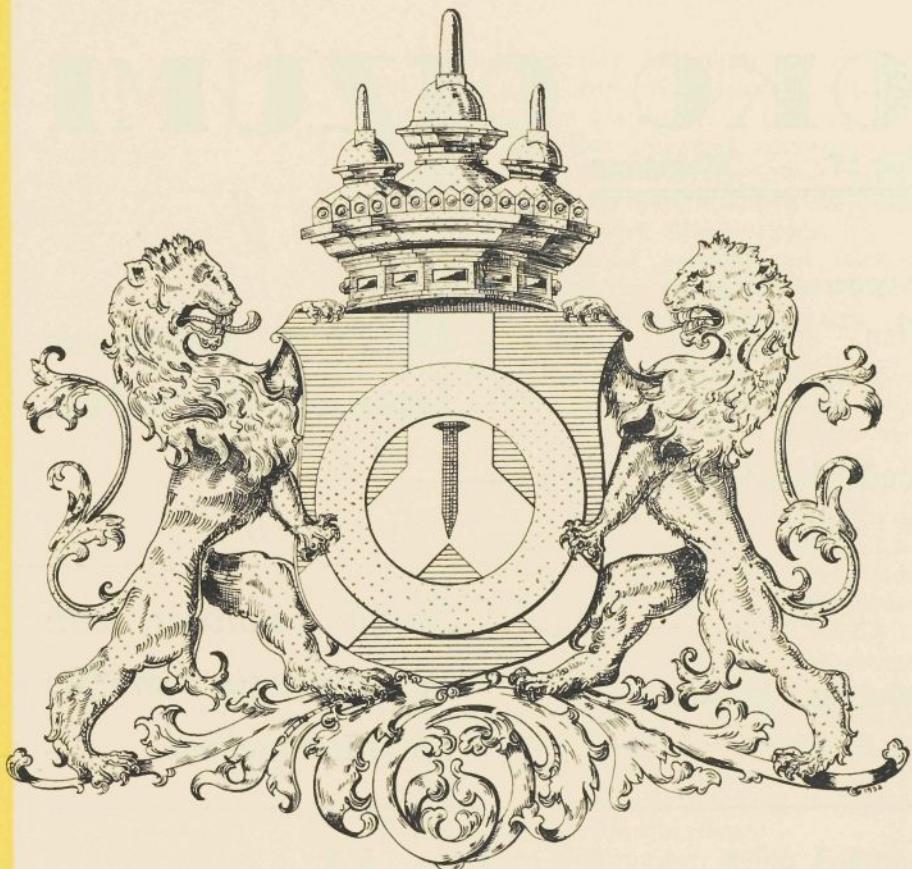
//

Magelangsch best inge-
richt reparatie-atelier
voor alle merken auto's

//

Agenten van :

GERM-OIL MOTOROLIE

Bij het Wapen van Magelang.

Op den 22 Januari 1935 werd door Z.E., den Gouverneur Generaal van Ned. Indië. de stadsgemeente Magelang bevestigd in het gebruik van het door haar gevoerde wapen, en werd op genoemden datum, bij besluit no. 5, een wapendiploma uitgereikt.

*

De omschrijving en de symbolische betekenis van dit wapen luidt:

In azuur een omgekeerde gaffel van zilver, hieroverheen een ring van goud, waarbinnen een paalsgewijs geplaatste spijker van sabel, de punt vallende in de gaffelopening.

Het schild gedekt door een gouden kroon in stoepa-vorm.

Schildhouders: twee leeuwen van goud, getongd en genageld van keel.

De Gemeente Magelang werd ingesteld op 1 April 1906 (Stbl. 1906 no. 125).

*

TOKO DIZUMI

Gr. Weg 17 — Magelang

//

Ruime voorraad schrijf-
behoeften, speelgoed.

*Het best gesorteerde
Japansch Warenhuis.*

—
Huishoudelijke artikelen
enz.

//

De laagste prijzen
in de stad.

*Steeds aanvoer van
de nieuwste snufjes
op modegebied.*

Horlogerie Lankhorst

Gr. Weg Noord

Magelang

FILIAAL RESIDENTIEWEG KLATEN

—
Reparatie's aan alle soorten uurwerken, schrijfmachines, enz.

—
Optische slijperij, levert brillen volgens dokters
recept, event. op gem. betalingsvoorwaarden.

Agenten:

GEROZILVER EN ZILMETA.

Verkoop bekende merken horloges, pendules en wekkers.

De stadsgemeente Magelang was nimmer een vesting of ommuurde plaats, zoodat de stedenkroon niet als dekversiering mag worden gebruikt. Een specifiek motief werd gevonden in een stoepavormige kroon, gestyleerd naar de in de onmiddellijke nabijheid van Magelang gelegen Boroboedoer.

De zilveren gaffel symboliseert de in Magelang samenkomende groote verkeerswegen naar Semarang, Djokjakarta en Poerworedjo.

De zwarte spijker symboliseert de goenoeng „Tidar”, het middelpunt van Java, naar vorm en ligging door de Javanen gehouden voor de spijker waarmede Java in den Indischen oceaan is vast gespijkerd.

Een legende verhaalt daaromtrent, dat de God der bergen, om het drijvende eiland Java op zee vast te leggen, in het Oosten eenige bergen liet vallen, waardoor het eiland echter naar die zijde overhelde. Om dit te herstellen liet hij in West-Java ook eenige bergen vallen, doch het eiland wipte en bleef drijven. Toen nam bij den Tidar en spijkerde daarmede Java op zee vast . . .

Volgens andere overleveringen zou onder den Tidar een tempel verborgen liggen, gelijkend op den Boroboedoer.

De gouden ring om den spijker symboliseert den kring van bergen, welke den Magelangers dagelijks opnieuw bewondering afdwingt, en waaraan de stad haar heerlijk klimaat dankt.

*

De naam „MAGELANG” stamt vermoedelijk uit zeer oude tijden. Een der legenden, die in omloop zijn, verhaalt hieromtrent, dat een landbouwer zich met zijn vrouw en dochter op weg begaven om een vruchtbaar stuk grond te zoeken.

De dochter, bemerkende dat zij haar armband verloren had, riep, zeer verschrikt: „Ma, gelang !” (Moeder, mijn armband !)

Al zoekende naar den armband, ontdekte de vader de buitengewone kwaliteiten van den grond en vestigde hij zich op de plaats waar de armband werd teruggevonden.

Dit „verhaal” klinkt nogal fantastisch, zoodat men gewilliger aanneemt, dat het woord „Magelang” is afgeleid van „Mahagelang” = „groote ring”.

Waaraan is Magelang's sterke groei te danken?

Aan het aangename klimaat.

De ligging op een hoogvlakte, 400 m (1400 voet) boven zee, omsloten door een ring van bergen en daar- door beschermd tegen hevige winden, geeft Magelang een klimaat als Zuid-Italië.

Aan de gelijkmatige aangename temperatuur.

De gemiddelde temperatuur bedraagt slechts 24.5° C (76.1° F.) en wisselt tusschen 20.5° des morgens om 6 uur en 24.7° des avonds om 6 uur. Het absolute maximum bedroeg in 1935: 33.4° C (in Augustus); het absolute minimum 14.2° C (in Juli).

Ter vergelijking diene, dat de gemiddelde temperatuur te Batavia in 1934 bedroeg 26.2° C (79.2° F.). Iedere tropen- bewoner weet hoeveel invloed elke graad minder onder de 80° F (26.6° C), op ons gevoel van welbehagen en op de transpiratie uitoefent!

Wij kunnen hieraan toevoegen, dat het gemiddelde vochtig- heidsgehalte der lucht te Magelang veel *lager* is dan die in de vlakte, vooral aan de kust. Dit komt het lichamelijk behaaglijk- heidsgevoel zeer ten goede! De lucht is gemiddeld iets „droger”.

Aan den gezonden en hygiënischen stadsbouw.

Sterftecijfer slechts 21.4 0/oo;

onder Europeanen: 12 0/oo.

Geen moerassen. — Weinig malaria.

Goede rioleering. — Goede afwatering.

Geen waterputten. — Geen beerputten.

Zeer goede waterleiding. — Geen buikziekten.

Krachtige hygiënische propaganda in de kampongs.

Schitterende kampongverbeteringen.

Goede reinigingsdienst. — Geen stof; schoone nette straten.

Aan den goedkoopen levensstandaard.

Aan de uiterst lage belastingen.

Aan de lage bouwkosten en uiterst lage grondprijzen.

Aan de vele en goede scholen.

Aan de schitterende omgeving.

Aan de genoegelijke samenleving,

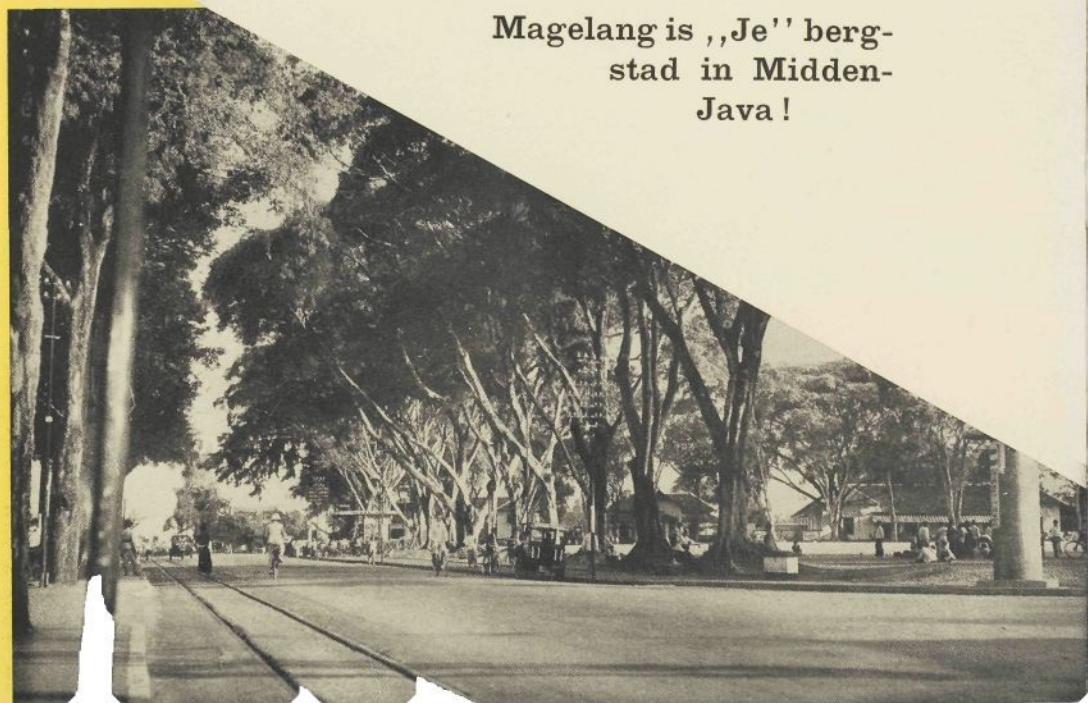
die niet veel geld te verteren heeft en toch op haar tijd weet te profiteeren van een verzetje (goede en goedkoope bioscoops, toneelvoorstellingen, lezingen, concerten, enz., alles tegen zeer lage prijzen).

Aan het goedkoope transport ter plaatse.

KORTOM

Magelang is een mooi, net, aardig en gezellig stadje, waar men voor zijn genoegen en gezond woont.

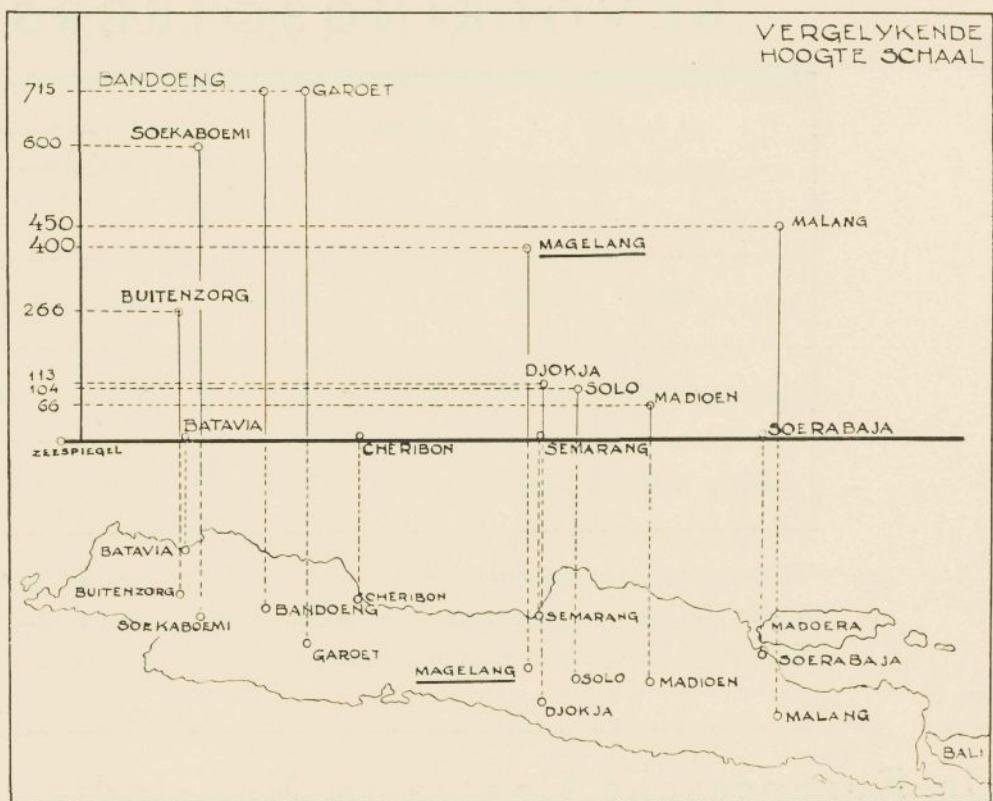
Magelang is „Je“ bergstad in Midden-Java !

Magelang's mooie lanen.

Gezicht op den grooten
weg Zuid (naar Djokja).
Rechts de manggisleiding
en de Eur. begraafplaats.

Een panorama zonder weerga.

Gezicht op den Soembing (links in de wolken) en de Progo-rivier (rechts) vanaf den weg Ngoepasan te Magelang. De rijweg in het midden leidt naar Bandoengan (Magelang) Kalegen, Kaliangkrik en verder.

Op het zichtbare voorgebergte zijn schitterende wandelingen te maken, o. a. naar de Tjandi Selogrio.

BEVOLKINGSCIJFERS DER ST

Jaar	Inlanders			Europeanen en gelijkgestelden			M.
	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	
1920	14.891	15.077	29.968	1.607	1.196	2.803	1.813
1930	21.259	22.953	44.212	2.442	1.747	4.189	2.667
Ult. 1934	24.837	25.779	50.616	2.635	1.883	4.518	2.556

Toename van het zielental van 1920 tot 1930: 47 % of 4.7 % per jaar.

Indien de bevolkingstoename in hetzelfde tempo doorgaat, zal het zielental in Het aantal Europeanen nam van 1920 tot 1934 toe met 61 % of 4.4 % per jaar.

Toenan
22 jaar
Het aan

De Europeesche Centra in Ned.-Indië

Meer dan 2000 Europeanen en daarmee gelijkgestelden.

In rangorde naar het Europeanen-zielental (volkstelling 1930).

De gecursiveerd gedrukte namen liggen in de Buitengewesten.

	Stad	Aantal Europeanen
1	Batavia *).	37.278
2	Soerabaja .	26.463
3	Bandoeng .	19.664
4	Semarang .	12.577
5	Malang .	7.530
6	Djokja .	5.604
7	Buitenzorg .	5.239
8	<i>Medan</i> .	4.292
9	MAGELANG .	4.189
10	<i>Makasser</i> .	3.600
11	<i>Padang</i> .	2.622
12	Soekaboemi .	2.259
13	<i>Amboina</i> .	2.050

*) Inclusief Meester-Cornelis.

E R STADSGEMEENTE MAGELANG

estelden	Chineezen			Andere vreemde Oosterl.			TOTAAL		
	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal	M.	Vr.	Totaal
Totaal									
2.803	1.813	1.515	3.328	63	51	114	18.374	17.839	36.213
4.189	2.667	1.948	4.615	101	87	188	26.469	26.735	53.204
4.518	2.556	1.939	4.495	58	62	120	30.086	29.663	59.749

Toename van het zielental van 1920 tot 1934: 65 % of 4.6 % per jaar.
 22 jaar verdubbeld zijn en derhalve in 1942 twee maal zoo groot zijn als in 1920.
 Het aantal Europeanen nam in 1934 toe met 6.3 %.

EERSTE KLAS HOTEL-PENSION **„OLGA“ - MAGELANG**

RESIDENTIELAAN 12 en 14

TELEFOON No. 9

BANKETBAKKERIJ

Schitterende ruime kamers, keurige groote paviljoen-kamers met eigen zitje, voorgalerij en koepel.

Alle kamers voorzien van stroomend water en keurig gemeubileerd.
 Groote tuin met kinderspeelplaats.

Rustig wonen in het Centrum der stad.

Zeer billijke dag- en waandkamers.

Gelegenheid tot lunchen en dineeren.

Bekend door zijn prima rijst- en Eur. tafel.

Garage vrij. Huur-auto beschikbaar.

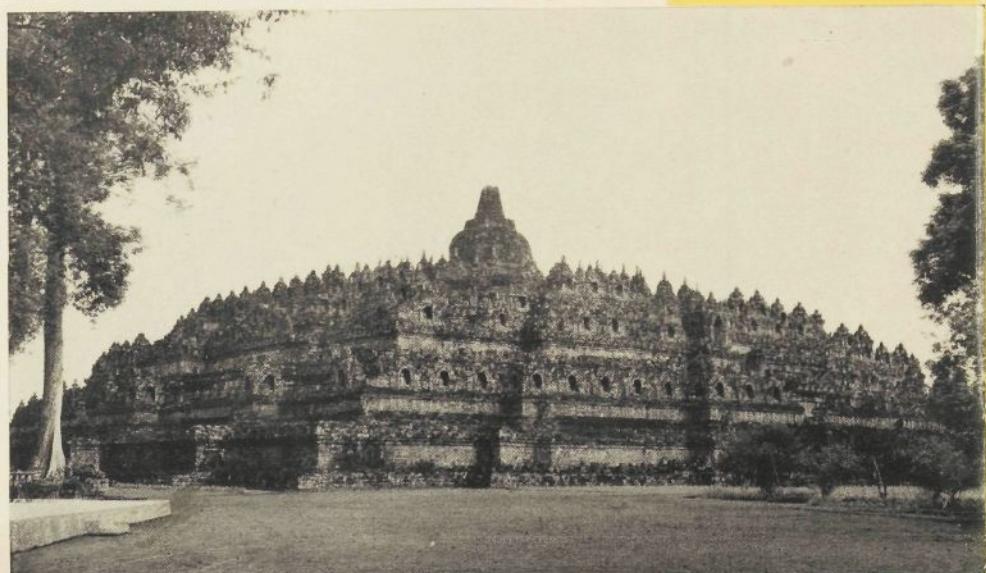
Levert eten buitenshuis en alle soorten taarten en gebak.

Beleefd aanbevolend,

DE EIGENAAR.

Boroboedoer
Onder den rook van Magelang.

Uit Magelang's Verleden.

In ons mooie Midden-Java neemt de residentie Kedoe een bijzondere plaats in. Zooals in een juweel de juwelier den grootsten, fraaisten steen in het midden plaatst, zoo schonk Moeder Natuur Kedoe een rijke schakeering van haar fraaiste scheppingen.

Het woord Kedoe is wellicht afgeleid van „kedoeng”, dat „diepte” betekent, n.l. een diepte tusschen de omringende bergen.

Tusschen de machtige vulkanen met hun hooge hellingen stroomen in breedte dalen enkele der groote rivieren van Java. Hier en daar, tusschen de grillige kraterwanden, verzamelt zich het water tot prachtige bergmeren. Elders stort het water zich met donderend geraas omlaag in watervallen of perst het zich in talooze heldere bronnen uit den schoot der aarde naar buiten. Op de meeste plaatsen maakte de Mensch zich meester van al dat water, om den loop ervan te dwingen naar zijn wil, en wel om duizenden hectaren grond te drenken en de groote vruchtbbaarheid van den bodem rondom de vulkanen effectief en productief te maken.

Geen wonder dat deze streek reeds vanaf de vroegste tijden door de mensen is uitverkoren als woonplaats. Van ouds is Kedoe bekend als een welvarende en vruchtbare streek, de beste rijstsoorten produceerende en vroeger beschouwd als de rijstschaar der Vorsten. Ook heden ten dage nog behoort Kedoe tot de dichtst bevolkte streken der aarde. De oude Hindoe's, die hier hun prachtige tempels bouwden, deden een goede keuze.

Het zijn deze oude monumenten van de Hindoe-Javaansche cultuur, die getuigenis afleggen, dat Kedoe van oudsher door ontwikkelde mensen bewoond werd en dat deze streek als bakermat van hun hooge cultuur beschouwd mag worden.

Van de rol, welke de huidige stad Magelang daarbij gespeeld heeft, is weinig bekend.

Men mag echter wel aannemen, dat er hier van oudsher een nederzetting geweest moet zijn. Immers deze plaats is het centrum dezer streek, zooals een blik op een geografische kaart uitwijst. Deze streek n.l., het centrum van het oude Kedoe (de huidige regentschappen Magelang en Temanggoeng), wordt omsloten door een grooten ring van bergen: Menoreh, Soembing, Sindoro, Prahoe, Oengaran, Telemojo, Merbaboe en Merapi. Men moet dan ook aannemen,

dat de naam „Magelang” afkomstig is van Maha-Gelang (groote ring).

Magelang ligt in het midden van dien ring op de plaats waar de „Tidar” ligt, een bolrond bergje dat — volgens de sage — als een spijker het eiland Java vastlegt op den aardbol.

Waarschijnlijk heeft Kedoe een deel uitgemaakt van het rijk Pengging; later moet het behoord hebben tot het rijk Demak, om in 1546 met Bagelen aan den sultanszoon Mas Timor Adipati te komen. Omstreeks het begin der 17de eeuw werd Kedoe ingelijfd bij het Mataramsche rijk. In 1755 werd Kedoe, na den Java-oorlog van 1746-1755, verbrokkeld in een mengeling van stukken, die enerzijds aan den Soesoehoenan van Solo en anderzijds aan den Sultan van Jogja toebehoorden. Tijdens dien Java-oorlog was Kedoe een tooneel van opstand en verwoesting. Tot 1812 behoorde het district Kedoe dan tot de Montjonegorosche landen. In 1812 werd Kedoe afgestaan aan het Nederlandsch-Indische Gouvernement.

Van de geschiedenis van Magelang in de laatste eeuwen is weinig bekend. Men hoort er eerst van spreken in het begin der 19de eeuw.

In 1810 was het plaatsje door de Engelschen uitverkoren tot hoofdplaats van het gelijknamige regentschap. De eerste regent was Mas Angabei Danoekromo. In 1813 werd deze regent ook door het Hollandsche Gouvernement benoemd, onder den naam en titel van Raden Toemenggoeng Danoeningrat, die na zijn dood in 1825 werd verheven tot Raden Adipati Ario Danoeningrat I. Het was deze regent, die in 1810 de grondslagen voor Magelang legde door aanleg van den aloon-aloon en den bouw van een regentswoning en een moskee. De kaboeaten stond op de plaats waar nu de Protestantsche kerk staat en ressorteerde onder de dessa Magelang.

Oorspronkelijk zou het dorpje „Kebondalem” geheeten hebben (er is in Magelang nu nog een kampung Kebondalem, langs Badaän-noord), hetgeen „tuin van den vorst” betekent. De Soenan zou er n.l. uitgestrekte tuinen gehad hebben, waarin koffie, groenten en vruchten groeiden.

De Engelsche resident-commissioner John Crawfurd beschrijft in zijn „Report upon the District of

*De Tidar-berg,
de „Spijker van
Java” (waarmede
volgens de legende
Java is vastgelegd
op de aarde)“.*

Cadoe", (Djocjacarta 1812 *) de vallei en haar grenzen en zegt daarin o. m.: (vertaald) „Aan zijn ligging is het dat het een vruchtbaarheid van gronden en een heerlijkheid van klimaat schijnt te danken te hebben, waarop geen ander deel van het eiland aanspraak kan maken".

Crawfurd vermeldt verder de vele pasars in deze streek die zóó goed bezocht werden, „dat ik zoo nu en dan een menigte van enkele duizenden bij elkaar gezien heb". Maar de pasarrechten waren vrij hoog. Daarbij kwamen dan nog de te betalen rechten aan de tolpoorten: „tolpoorten, wat het aantal betreft boven de 30, verspreid liggende over Kadoe, zoodat niet alleen de buitenlandsche handel van het district belast wordt, doch ook het onbeduidende handelsverkeer van het eene gedeelte ervan naar het andere aan belasting onderworpen is".

Dat die tolpoorten verpacht waren aan Chinezen, maakte het voor de bevolking nog erger. Willekeur en knevelarij waren schering en inslag.

Het land behoorde aan twee heerschers. „De belastingen waren om deze reden dubbel, en waar een pasar of bandar (warong) gevonden werd, toebehoorende aan den Soesoe-hoenan, werd er beslist ook een gevonden, toebehoorende aan den Sultan."

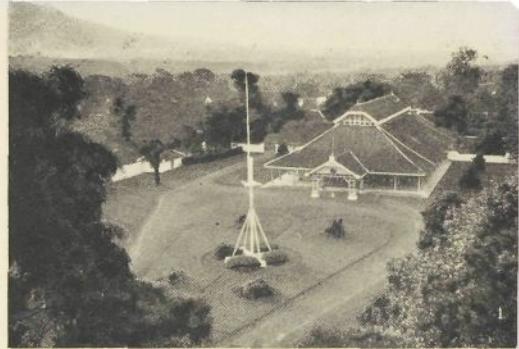
Uit den Hollandschen tijd was er een weg van 30 Eng. mijlen (\pm 45 km) in het district, maar deze was volgens Crawfurd in zoo slechten staat van onderhoud, dat het practisch uitgesloten was erop te rijden. Kleine pakpaardjes transporteerden de waren. Een heel leger van 20 à 30.000 koelies leefde van dit transport: een zorgeloze bende, zonder vaste woonplaats, lui en verslaafd aan dobbelen.

De Kedoe-tabak was zeer gewild, van Celebes tot Penang en Queda. Naar de kust werd 3 miljoen pond vervoerd. 1200 pond middelsoort bracht 40 Spaansche dollars op; de beste soort 60. Verder werd er rijst uitgevoerd en katjang-tjina.

Nadat Java weer door de Hollanders was overgenomen van de Engelschen, schonken zij enige aandacht aan de tempelruïnen. Het meest deed daarvoor de resident van Kedoe C. L. Hartmann, die in 1838 een mooi verslag over die ruïnen uitbracht. Deze ontdekte o. a. in 1835 den Mendoet-tempel, van welks bestaan toenertijd zelfs de oudste Javanen niets afwisten.

Het Engelsche tusschenbestuur had te kort de leiding gehad, dan dat voor de ontwikkeling van Kedoe veel tot stand kon worden gebracht. Het Payaman-kanaal, dat zijn water uit de Ello-rivier kreeg, werd echter in dien tijd gegraven.

*) Landsarchief Kedoe No. 158 (bundel 24).

De „hoofdnegorij” Magelang had in den Engelschen tijd een residentiehuis van bamboe. In 1819 kwam de machtinging van den Gouverneur - Generaal om een nieuw residentiehuis te bouwen, waarvoor f 10.000 beschikbaar werd gesteld. De directie over de civiele gobouwen was opgedragen aan den Kolonel J. C. Schultze. Het oude gebouw moest verder dienen voor den Inspecteur der Metingen.

In 1817 had men een bamboe kazerne gebouwd, die 18 à 20 man kon bevatten.

Men kan wel zeggen, dat Magelang — zooals wij dat nu kennen — zijn ontwikkeling van dessa tot stadje begon, dadelijk na het Engelsche tusschenbestuur, n.l. in 1817, toen de Hollanders Kedoe verhieven tot een zelfstandige residentie met een eigen resident (het was n.l. eerst aan de residentie Pekalongan toegevoegd geweest) en wel bij besluit van de Commissarissen-Generaal van 14 Maart 1817, no. 24.

De „presente Hoofdnegorij Magelang” was in 1818 tot residentie-hoofdplaats gekozen om de centrale ligging aan den grooten weg naar Djocja.

Toen eenmaal Magelang zetel werd van een resident en dus ook een militaire nederzetting werd, moest er natuurlijk veel gebouwd worden voor de ambtenaren, zoo o.a. — behalve voor den Resident — ook voor den Regent van Menoreh en voor den Heelmeester en Opziener der vaccine.

In een register van uitgegeven erven van 1829 vindt men een menigte bamboe- en planken huizen, bewoond door Europeanen en Chinezen. Slechts enkele half-stenen en weinig geheel-stenen woningen komen op die lijst voor; de laatsten o.a. het residentie-huis, de woning van den Controleur der Landelijke Inkomsten en enkele officierswoningen.

De dienst der Landmeting had volop werk voor de opmeting der erven en de vaststelling van de dessagrenzen.

Van de Europeesche bevolking van Magelang in dien tijd en haar aanwas geven de volgende cijfers een beeld:

Jaar	EUROPEANEN		Kinderen	Totaal	Chinezen
	Mannen	Vrouwen			
1819	13	4	7	24	1910
1823	22	12	27	61	1751
1831	34	29	45	108	1959
1834	36	28	37	101	2150

De sterfte aan pokken was in dien tijd groot. Bij een bevolking van Kedoe van rond 286.000 zielen stierven er in 1817: 2152 aan „natuurlijke pokken”. Magelang had een goed en ijverig medicus in J. S. I. Fleussu, heelmeester en opzichter der vaccine à f 200.— 's maands. In 1821 kwam de „cholera morbus” via Semarang in Kedoe, waartegen Fleussu een eigen middel had.

Voetpaden, die reeds bestonden en zeer onregelmatig door de „hoofdnegorij” liepen, werden verlegd. Langs de nieuwe wegen plantte men boomten. Bij den aanleg van wegen in de districten (van veel belang voor de politie), maakte men ze breed genoeg om er te paard over te kunnen rijden. De weg van Menoreh naar Boro-Boedoer kreeg zelfs een breedte van 6 voeten.

De posterijen volgden de groote wegen en Magelang — wel voorzien van een stal met goede postpaarden — was een belangrijk station.

Daar het brandgevaar in het bamboestadje groot was, bestond de verplichting om in den drogen tijd bamboes, met water gevuld, gereed te hebben bij brand. Een metalen klok voor het residentiehuis, in 1821 gekocht, klepte alarm en gaf den tijd aan.

Zoo zien we Magelang vóór den Java-oorlog als een rustig stadje-in-den-dop, in een welvarend district.

Dan komt de ramp van de „onlusten”, die we als den Java-oorlog 1826-1830 kennen en die het werk van twaalf jaren Europeesch bestuur in Kedoe dreigde weg te vagen. Wij zullen de oorlogstaferelen uit dien tijd hier niet volgen. Kedoe was wederom een tooneel van strijd en verwoesting.

Magelang had in zeker opzicht nog voordeel van dien oorlog. Resident Valck schreef hierover in zijn verslag over het jaar 1827 o.m.:

„De Bazaars zijn intusschen goed bezocht gebleven en de handel op dezelve is vrij levendig geworden in artikelen van behoefte van het Leger. De bazaar Magelang munt in dit opzicht bijzonder uit en men ziet op dezelve veel laken, chitsen en andere voortbrengselen van onze fabrieken te koop veilen.”

Nadat de rust in Kedoe hersteld was, rapporteerde Valck verder:

„De zucht tot weelde is almede niet toegenomen, niet tegenstaande het niet ontkend kan worden dat de bevolking van de hoofdnegorij Magelang, als de plaats alwaar de troepen, die in den omtrek ageeren, zich van benoodigdheden voorzien, zeer veel koopmanschappen verslijt en dus merkelijk in rijkdom toeneemt.”

Dat de Kedoe-tabak concurrentie kreeg blijkt uit:

„De tabakscultuur maakt geen vorderingen omdat . . . de mededinging van andere residenties het debiet van de Kedoesche tabak beperkt”.

De onweerswolken en staatkundige stormen, welke de residentie Kedoe ongeveer vijf jaren geteisterd hadden, verdwenen in 1830 door de gevangenneming van Diponegoro (in de huidige residentswoning). Valck sprak in dat jaar de verwachting uit, dat Kedoe na dien oorlog „weder de gezegendste vlek grond van Java zal worden”.

G. L. Baud, destijds assistent-resident, waarnemend resident van Kedoe van 1830 tot 1831 (later in 1848 minister van Koloniën), rapporteerde in 1830, dat — dank zij voorschotten door het Gouvernement verstrekt — de landbouwers, die zoo geleden hadden, er weer bovenop kwamen. Op de hoofdplaats vestigden zich werklieden, als goudsmeden, schoenmakers, leerbewerkers, enz. De mattenmakerij leverde een uitvoer van duizenden guldens op.

Het einde van den oorlog bracht overigens den handel te Magelang schade, doordat vele troepen en barissans vertrokken. Nochtans had de Java-oorlog van de plaats een militair centrum gemaakt, wat het sedert dien gebleven is.

De residentiewoning, welke er slecht aan toe was, onderging in 1831 belangrijke herstellingen. Evenzoo de secretariuwoning, welke vroeger met atap gedeckt was en zoodoende — gelegen in de nabijheid van de Chineesche kamp — bloot gesteld was aan branden, welke in dien tijd niet zelden hevig woedden uit hoofde van een totaal gebrek aan water.

De toenmalige societeit „Ons Genoegen”, waar wel gezelligheid zal geheerscht hebben, was slechts een erf, gebouwd met een bamboe pendoppo en bijgebouwen, „staande met het front naar het westen, belend ten noorden aan den weg, ten oosten aan een gouvernementserf en ten zuiden aan een gouvernementserf”. (Het is jammer, dat wij hieruit weinig wijzer worden.)

Toen na den Java-oorlog in 1830 de rust terugkeerde, kon er door de Nederlanders allengs opbouwende arbeid verricht worden in het belang van land en volk. Gelukkig is de rust sedert dien niet meer verstoord en zag men successievelijk verschillende groote werken tot stand komen, die voor de ontwikkeling dezer streek en voor haar hoofdplaats Magelang van groot belang zijn geweest.

De volgende werken zijn vermeldenswaard:

1833. De postweg van Djocja naar Magelang wordt doorgetrokken tot Pringsoerat. (Het verkeer naar Semarang gaat nog via Grabak — Salatiga).
1842. Deze postweg wordt via Pinggit doorgetrokken tot Ambarawa, waardoor de rechtstreeksche verbinding Djocja — Magelang — Ambarawa — Semarang tot stand komt.
1842. De weg Magelang — Salaman wordt groote postweg.
1843. Bouw van verscheidene groote bruggen in den postweg Semarang — Djocja en in den weg Magelang — grens Bagelen.
1851. De groote postweg Salaman — Poerworedjo komt tot stand.

De zete
lang's
stuur :
Op den
de Soem
delijk, d
geheel :
stemmin
cachet a

1857. De Kotta-leiding komt tot stand. Deze leiding takt af van de Ello-rivier, ten noorden van Magelang. Lengte 12 km; besproeide oppervlakte 625 bouws.

1862. Alle berijdbare wegen in Kedoe worden in orde gemaakt.

1870. Deze wegen worden verbeterd tot echte hoofdwegen.

De weg Setjang — Temanggoeng — Parakan — Wono-sobo wordt veranderd in een grooten postweg.

Magelang dat tot dien tijd slechts centrum eener streek was, werd tengevolge van deze werken tevens knooppunt van economische verkeersaders, waardoor de verdere ontwikkeling der stad ten zeerste werd gestimuleerd. Op het einde der 19de eeuw legde de N. I. S. bovendien nog de spoorverbindingen aan:

Djocja — Magelang — Willem I (Ambarawa) en Setjang — Parakan, waardoor Magelang's positie nog meer werd versterkt.

De Gemeente Magelang werd opgericht 1 April 1906.

N.

*De zetel van Magelang's gemeentebe-
stuur: het Raadhuis.
Op den achtergrond
de Soembing. En lan-
delijk, doch beschaafd
geheel: in overeen-
stemming met het
cachet der stad.*

D e Indische Steden

In rangorde naar het zielental (volkstelling 1930).

De gecursiveerd gedrukte namen liggen in de Buitengewesten.

	Stad	Zielen-totaal	Europeanen
1	Batavia *) . . .	534.770	37.278
2	Soerabaja . . .	336.814	26.463
3	Semarang . . .	217.775	12.577
4	Bandoeng . . .	166.722	19.664
5	Solo	163.013	3.203
6	Djokja	136.554	5.604
7	Palembang . . .	109.069	1.883
8	Makasser. . . .	86.662	3.600
9	Malang	86.567	7.530
10	Medan	74.976	4.292
11	Buitenzorg . . .	65.427	5.239
12	Bandjarmasin . .	64.223	1.022
13	Pekalongan . . .	63.040	894
14	MAGELANG. . .	53.204	4.189
15	Padang	51.976	2.622
16	Cheribon	51.732	1.569
17	Kediri	48.544	1.028
18	Tegal.	43.008	1.288
19	Madioen. . . .	42.057	1.669
20	Probolinggo. . .	37.192	925
21	Pasoeroean . . .	36.971	763
22	Soekaboemi. . .	33.623	2.259
23	Blitar.	27.629	670
24	Menado	27.482	1.442
25	Modjokerto. . .	24.445	905
26	Salatiga	24.397	1.992
27	Amboina	17.078	2.050

*) Inclusief Meester-Cornelis.

*De Zuidelijke helft
van Magelang in
vogelvlucht.*

(Foto Knilm).

De Bergstad Magelang.

huizen te komen om al die nieuwelingen onder dak te brengen. De groote problemen der volkshuisvesting en der stadsuitbreidingen liggen ons nog versch in het geheugen.

Op het platteland bleef alles vrijwel bij het oude. De bekende Indische „binnenplaatsjes“ sukkelden droomerig zoowat voort. S'echts indien een groepje planters eens een genoegelijken avond wilde hebben, niet al te ver van huis, dan kon er in de sociëteiten dier plaatsjes weleens wat vertier komen. En „heel mooi“ werd het, indien zoo'n plaats er een „wedloopssociëiteit“ op na hield, die er eens of twee keer 's jaars races c.a. organiseerde. Dan was er bepaaldelijk „ramé-ramé“. Tot de Maandagmorgen de rust herstelde.

Zelfs toen de malaise intrad, bleef dat voorloopig zoo. Of juister: toen verergerde die trek naar de groote steden feitelijk nog. Immers de vele werkloozen die successievelijk mobiel werden, na hun betrekkingen op het land verloren te hebben, trokken aanstonds naar de groote centra, omdat zij verwachtten daar eerder een baantje te zullen vinden dan buiten. Uiteraard ging die vlieger niet op. Immers ook in de steden ontsloegen de werkgevers hun geëmployeerden bij bosjes. En toen begon de woningnood en de verdere sociale misère eerst recht, vooral voor den kleinen man.

Magelang als woonstad.

Eerst daarna kwam de kentering. Het werd velen duidelijk, dat men van een pensioentje of een andere bescheiden bron van inkomsten tenslotte beter kan rondkomen op het goedkoopere platteland. En men bedacht daarbij tevens, dat — waar kans op het repatrieeren als rijk man nu wel tot de vrome wenschen ging behooren — het eigenlijk verstandiger was zich in een koel klimaat ergens op Java te vestigen, dan zich in de warme kustplaatsen het leven verder te doen verzuren. Vooral nu het in Nederland en overig Europa toch ook „niets meer gedaan” is, besluiten velen zich rustig in de een of andere bergstad op Java neer te laten. Deze beschouwing geldt uiteraard in het bizarren, die op een zeker moment vrij zijn in de keuze hunner vestiging.

Verschillende gemeenten hebben dit proces door doelbewuste propaganda bevorderd; o.a. Bandoeng is een typisch voorbeeld van den groei van een stad, tengevolge van klimatologische voordeelen, zonder dat er economische bronnen zijn, die een dergerijke ontwikkeling overigens zouden verklaren. Malang is er een tweede voorbeeld van. Hoewel Malang reeds lang het natuurlijke centrum was van een rijke streek (cultures), is toch de grote groei en opbloei dezer stad eerst recht begonnen, toen de malaise intrad. De groeiende nederzetting lokte weer winkels en andere zaken, die in Soerabaia een zorgelijken tijd kregen; dit maakte de stad weer aantrekkelijker om er te komen wonen, enz.; en zoo kreeg men een soort versnelde beweging. Malang werd een „stad” in nauwelijks tien jaren tijs.

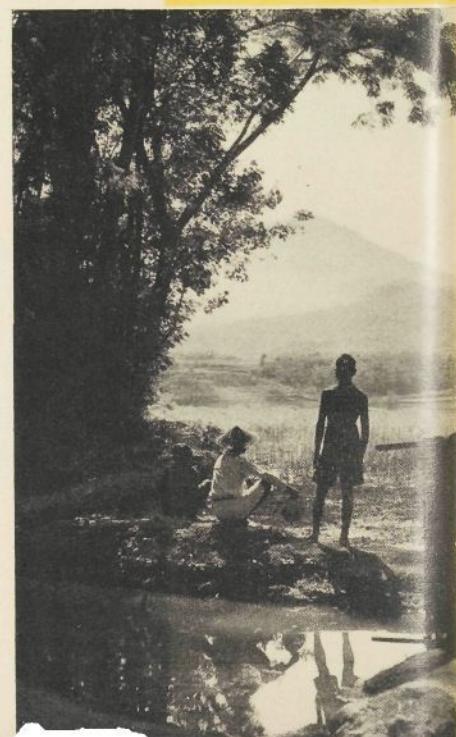
En hoe staat het in dit opzicht nu met Midden-Java?

Midden-Java heeft nog geen bergstad, die op één lijn gesteld kan worden met Bandoeng of Malang, wat grootte betreft. En dat is vreemd. Want er is geen enkele reden, waarom Midden-Java niet zijn eigen „woonstad” in een koel klimaat zou hebben. Alle factoren ertoe zijn aanwezig. Midden-Java moet op dit gebied als het ware nog „ontdekt” worden.

Wanneer wij nu maar aanstands met de deur in huis vallen en U geachte(n) lezer(es) toeroepen: „Vestig U te Magelang”, wel, dan glimlacht gij, denkend dat onze raad uit chauvinisme voortvloeit. En toch....! Mogen wij U eens iets naders over ons vriendelijk bergstadje vertellen? Wellicht stemt het tot nadenken....

Het is niet algemeen bekend, dat Magelang zich in de laatste decennia krachtig ontwikkeld heeft. Was de stad omstreeks 20 jaar geleden nog slechts een dorp met ongeveer 30.000 inwoners, welke men in de Encyclopaedie van

*Langs de Kali
Bening; op den
achtergrond de
Soembing.*

Krater op den Soembing.

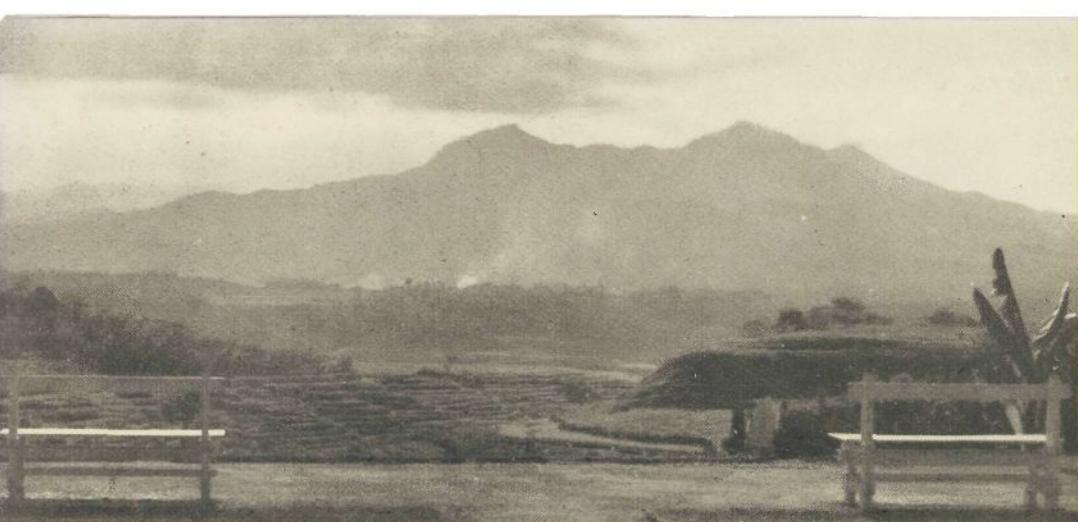
Nederlandsch-Indië (van 1918) zelfs niet beschreven vindt—, in 1920 had zij reeds 36.000 inwoners, terwijl zij thans is uitgegroeid tot een stad van 60.000 inwoners, waarvan ruim 4500 Europeanen. Men denke niet dat dit hoofdzakelijk militairen zijn; deze vormen slechts een betrekkelijk klein onderdeel ervan.

De groei der stad wordt voor een belangrijk gedeelte bepaald door invloeden, welke de Gemeente niet zelf in de hand heeft.

In de eerste plaats is de stad het centrum eener „streek”, zooals een blik op een geografische kaart toont. Deze streek, de kern van het oude Kedoe (de huidige regentschappen, Magelang en Temanggoeng), wordt omsloten door een grooten ring (maha-gelang) van bergen: Soembing, Sindoro, Oengaran, Merbaboe en Merapi. Deze streek is — aldus de missionaris Van den Heuvel in een beschrijving van 1901 — „als een eeuwig groen tapijt, vastgelegd op Java door het gewicht der geweldige kegels Merapi, Merbaboe, Soembing en Sindoro”. In het midden van dat tapijt ligt Magelang, ter plaatse waar de Tidar, „de spijker van Java” dit eiland — volgens de legende — vastlegt op den aardbol. In hetzelfde verhaal merkt de zoeven genoemde schrijver op: „Van alle zijden door trotsche vulkanen ingesloten, draagt Kedoe terecht den naam *Tuin van Java*. De oude Hindoes, die hier hun prachtige tempels bouwden, deden een goede keuze”.

Hoewel Magelang als centrum iets te dicht bij Jogja ligt — de afstand bedraagt slechts 42 km. —, is de afstand naar de meest nabije centra in andere richting (b.v. Semarang 75 km.) eerder groter dan normaal voor Java, terwijl de grens tusschen Vorstenlandsch- en Gouvernementsgebied, welke tusschen Magelang en Jogja loopt, in vele opzichten zoo belangrijk is, dat zij elkaars functies niet kunnen overnemen.

Is deze eigenlijke grondslag van het bestaan der stad dus gezond en stabiel, zoo brengt zij een zekere gestadige uitbreiding mee, voortvloeiende — behalve uit de algemeene

Een der fraaiste panorama's op Java:
Uitzicht van het Badaän-plantsoen op het Progo-dal en den Soembing. De kegel met top ligt in de wolken.

bevolkingstoename — ook uit den sterkeren groei van alle Java-steden in vergelijking met het omringende land. In Indië, een agrarisch land met groeiende industrie en kleinbedrijf, is dit een algemeen verschijnsel. De zeer grote bevolkingsdichtheid van het gewest Kedoe — men weet dat Kedoe behoort tot de dichtstbevolkte streken van Java en ook van de wereld — verhoogt de kans, dat deze groei eerder groter dan kleiner zal zijn dan bij andere plaatselijke centra.

Bizondere beteekenis voor den stadsgroei heeft voorts het gunstige klimaat. Op 400 m hoogte gelegen (1400 voet), heeft de stad een koel klimaat, zonder de scherpe overgangen bij avond tot vochtige koude, zoals andere hogergelegen plaatsen vaak hebben.

Het klimaat is er aangenaam: niet te warm overdag, niet te koud bij nacht. Het zou van veel belang zijn voor de gemeenten en de provincie, hen, die vrij zijn in de keuze hunner woonplaats, dus vooral gepensioneerden, en daartoe een aardige stad met gunstig klimaat zoeken, hier te kunnen houden en hen niet naar West- of Oost-Java te zien wegtrekken. Daartoe is Magelang wel de plaats, die almee de meeste aantrekkelijkheid biedt. Op te merken is, dat deze aantrekkingskracht niet alleen werkt op Europeanen, doch — blijkenaar de ervaring — ook de andere bevolkingsgroepen.

De voornoemde omstandigheden, met andere, zijn oorzaak, dat Magelang een groot militair centrum is, doch tevens een vestigingsplaats voor diverse instellingen, wat de beteekenis der stad verhoogt.

Het is de taak van het Gemeente-bestuur — en dit bestuur is zich daarvan bewust — den geschatsten groei dezer stad locaal, continu en krachtig te bevorderen door allerlei maatregelen, zoals daar zijn: bevordering der cultuur, propaganda, ontspanning, enz., maar vooral op stedebouwkundig gebied b.v. door het aantrekkelijk

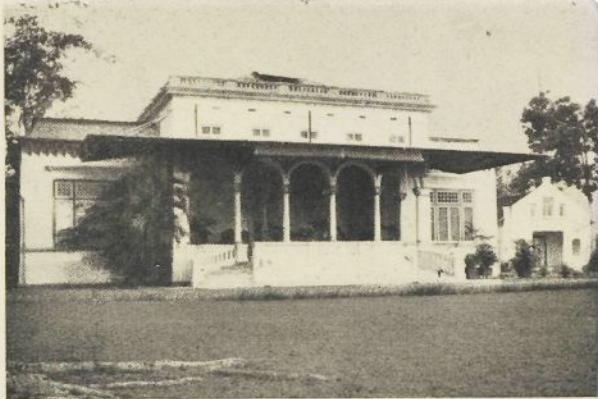
Waterval Sekar Langit bij Pagergoenoeng, in de omgeving van Magelang.

Een plechtig het ex

iste
op

het
soen
-dal
ing.
top
ken.

De
Generaalswoning.

maken der stad voor alle bevolkingsgroepen, het aanbieden van goede bouwterreinen voor alle behoeften — ook voor klein- en grootbedrijf — laaghouden van de grondprijzen, huren en belastingen, verkeersverbeteringen, het opstellen van goed doordachte stadsontwikkelings- en uitbreidingsplannen, enz., alles in onderlingen samenhang.

Is eenzijds de situatie van de stad tusschen de diepliggende kali's Progo en Ello oorzaak van bijzondere moeilijkheden voor de stadsontwikkeling, anderzijds is die situatie oorzaak van buitengewoon fraaie vèrgezichten. Het zal zaak zijn deze zorgvuldig in de stadsplannen te betrekken.

Zooals zooeven terloops werd opgemerkt, is het huidige Gemeentebestuur zich zeer wel van zijn taak bewust. In de laatste jaren heeft de Gemeente niet stilgezeten. Vrijwel alle wegen zijn geasfalteerd; ook reeds vele kampong wegen. De voornamere wegen zijn voorzien van trottoirs, zoodat voetgangers veilig kunnen lopen en het rijverkeer minder hinderen. Verdere trottoiraanleg vindt regelmatig plaats. Fraaie plantsoenen, schoone straten, goed onderhouden bermen en cementen afvoergoten, enz. maken Magelang tot een „nette” stad, waar het prettig wonen is.

Door de aanwezigheid van goede en goedkoope bouwmaterialen en door de lage arbeidsloon, kan men te Magelang bouwen tot ongelofelijk lagen prijs. Men ziet dan ook in den laatsten tijd zeer veel bouwen, vooral aardige kleine woningen in modernen trant. Het door de Gemeente daartoe gegeven voorbeeld heeft stimulerend en opvoedend gewerkt op de bouwers. De stad beschikt nu ook over meerdere architecten en aannemers, die met een bescheiden winstmarge heel goed werk verrichten en met hun tijd meegaan.

Een Militaire
plechtigheid op
het excercitieterrein.

De weg Plenkoeng.
Men lette op het nette
en frissche Stadsbeeld.

Stadscentrum.
De Groote weg bij de Aloon².
Bandoengsch Restaurant,
Roxy Bioscoop, Escompto,
Hotel Loze, etc.

Prima bouwgrond is er te Magelang nog ruimschoots te krijgen, waaronder voor elke beurs. De Dienst van Gemeentewerken wijst belanghebbenden daartoe gaarne den weg.

Ook voor industrie-vestiging leent de stad zich in vele opzichten. De tabaksindustrie b.v. heeft dat al lang ontdekt en er haar voordeel mee gedaan.

Belangrijke en uitgebreide kampongverbeteringen en riooleeringswerken bevorderen de algemeene hygiëne ten zeerste. Hiermede wordt, ondanks de malaise, voortgegaan. Daarnaast bestrijdt de Gemeente systematisch malaria, mijnt-worm, etc. Besmettelijke ziekten, zooals typhus, pest en honds-dolheid komen tegenwoordig in deze stad zeldzaam voor. Van malaria hoort men er niet veel meer, in tegenstelling met vroegere jaren. Strenge contrôlé wordt van gemeentewege uitgeoefend op verschillende levensmiddelen, zooals vleesch, melk, brood, tahoe, e.a., alsmede op de hygiëne in hotels, koffiehuizen, ijs- en limonade-fabrieken, e.d. De gemeentelijke drinkwaterleiding betreft haar zuiver bronwater van eerste kwaliteit uit de helling van de Soembing en verstrekt dit tegen matige tarieven tot zelfs diep in de kampongs.

Wie ondanks dit alles ernstig ziek mocht worden, vindt ter plaatse een groot militair hospitaal, een zendingsziekenhuis, een particuliere kliniek, en meerdere poliklinieken, benevens een heele schaar van doktoren (vanwege het militair hospitaal) waaronder verscheidene specialisten. Het militaire hospitaal te Magelang is één der 2 of 3 hospitalen 1ste klasse, die beschikken over een volledigen staf van specialisten, volledig instrumentarium, enz.

Ondanks al deze goede zorgen van overheidswege, zijn de belastingen laag gehouden, lager dan in de meeste andere gemeenten in Indië. De Gemeente heft slechts: 6 opcenten op de Inkomstenbelasting, 10 opcenten op de Verponding, f 1,— 's jaars voor een fiets, f 2.50 's jaars voor een hond, en 20% vermakelijkheidsbelasting. Dat is niet veel, gelijk men ziet. De Gemeente heft géén opcenten op de personele belasting, géén straatbelasting, géén grondbelasting, géén enz.

Het Gemeentebestuur voelt er heel weinig voor om gevolg te geven aan den wenk der Regeering om het belastingterrein uit te putten. Slechts bij uiterste noodzaak zou men daartoe besluiten.

Hierdoor, alsmede door de lage bediendenloonen en koelieloonen, de lage vervoerskosten en de lage huurprijzen (er is momenteel een teveel aan grootere woningen), is de levensstandaard te Magelang dan ook zeer goedkoop. Elektrisch licht en allerlei andere nuttige zaken dienen er de bewoners, zooals groote pasars, goede winkels, 2 moderne

Bungalow
te
Tawangmangoe

Ontwerp
en uitvoering

Bouwkundig bureau

PLUYTER

Het van ouds bekende adres voor:

—
Ontwerp

—
Uitvoering

—
Onderhoud

—
Adviezen

—
Taxaties.

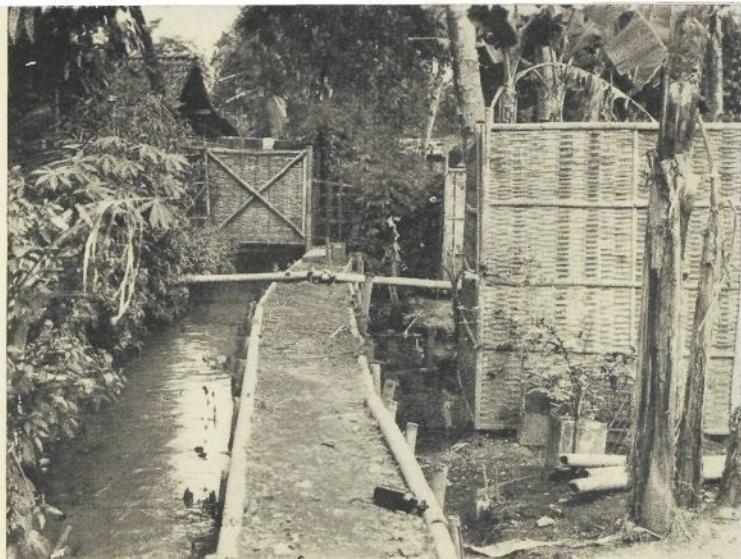
Magelang, Tel. No. 126.

Solo, Tel. No. 649.

Verbeterd
pong Kebe-
thans.

Verbeterde kampong Kebondalem, thans.

*Kampong
Kebondalem,
voorheen.
Afwateringsleiding
met voetpad.*

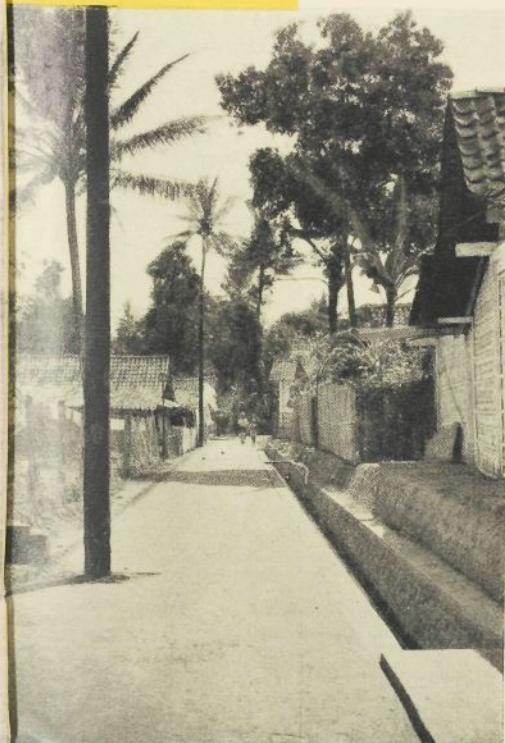

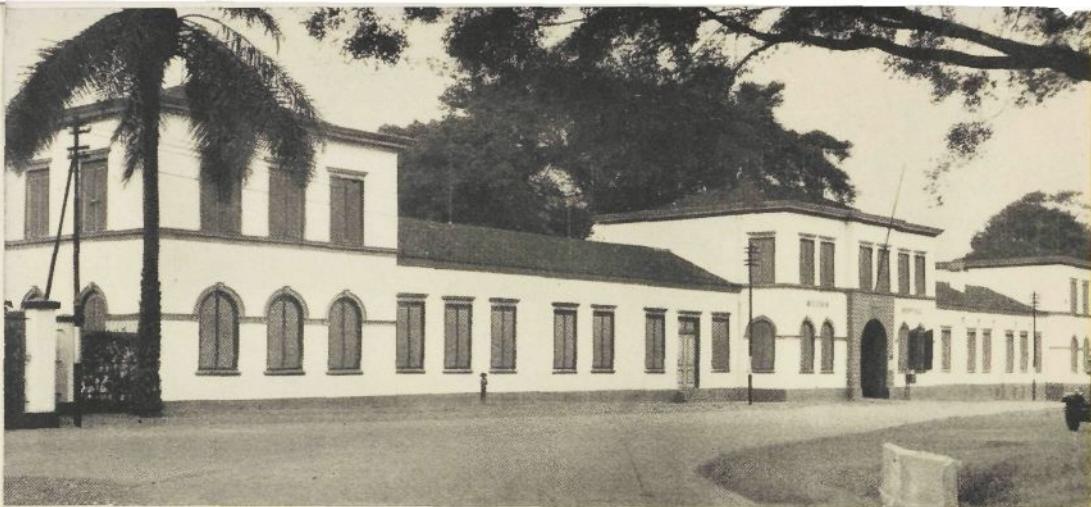
bioscoops, hotels, pensions, banken, sociëteiten, apotheek, enz. Noemen wij verder nog de aanwezigheid van een residentie-kantoor, raadhuis, landgerecht, landraad, notaris, advocaten en procureurs, veeartsen, landbouwconsulent, houtvester, tandarts e.a., dan ziet men, dat Magelang niet het eerste-het-best dorp is.

Ook op geestelijk gebied behoeft men er geen nood te lijden. Er zijn vele kerken: Roomsch-Katholieke, Protestsche Gemeente, Gereformeerde Kerk, Missigit, Pinkster Gemeente, Hersteld Apostolische Gemeente, Ambonsche Kerk, Maçonneke Loge, Leger des Heils, e.a. Een 40-tal scholen van allerlei soort zoowel openbare- als confessionele-, waaronder uitstekende Europeesche lagere scholen, 2 Mulo's, een Algemeene Ontwikkelingscursus voor meisjes, een Huis-houdschool voor meisjes, een Ambachtsleergang, H.I.S.'en, Internaten, Fröbelscholen, H.C.S., Standaardscholen, enz. enz., zorgt voor de opvoeding van het kind. Voorts huisvest Magelang de enige overgebleven „Mosvia” in Indië.

Voor lichamelijke ontwikkeling kan men de volgende sporten beoefenen: voetbal, hockey, tennis, zwemmen (meerdere zwembaden in- en even buiten de Gemeente), gymnastiek, schermen, wandelsport (bergbeklimmingen), enz. Aan betere voetbalvelden bestaat nochtans groote behoefte; de Gemeente heeft hiervoor plannen gemaakt, die zich in een vèrgevorderd stadium van voorbereiding bevinden.

Tenslotte moge nog de aandacht gevestigd worden op de prachtige omgeving van Magelang. Spraken wij tevoren reeds over die omgeving als van den „tuin van Java”, daarmee is niet te veel gezegd.

Frontgebouw van het militaire 1e kl. hospitaal, voorzien van een staf van bekwame doktoren (waaronder vele specialisten) en een compleet modern instrumentarium. Het hospitaal fungeert tevens als C. B. Z.

Schitterende panorama's en heerlijk natuurschoon zijn hier kwistig verzameld. Men kan er met weinig moeite en kosten prachtige uitstapjes maken, zoowel per auto, autobus of stoomtram, als te voet. Wij noemen slechts: Kopeng op de Merbaboehelling 1500 m. hoog, met zijn bloemenweelde en heerlijke bosschen, slechts 27 km van Magelang verwijderd; de badplaats Kali-Bening, even buiten de Gemeente; Pager-Goenoeng met zijn waterval, in de buurt van Grabak, Bandoengan bij Ambarawa; de „routes pittoresques” in deze streek (b.v. rondom den Soembing, of naar Wonosobo over den Kledoeng-pas, e.a.), die behooren tot de mooiste op Java; den Boroboedoer (veel dichter bij Magelang dan bij Djocja, oh toeristen!); e.a.

Zeiden wij te veel, toen wij tevoren uitriepen: „Vestig U te Magelang”? Wij hopen dat velen aan onze roepstem gevolg zullen geven!

N.

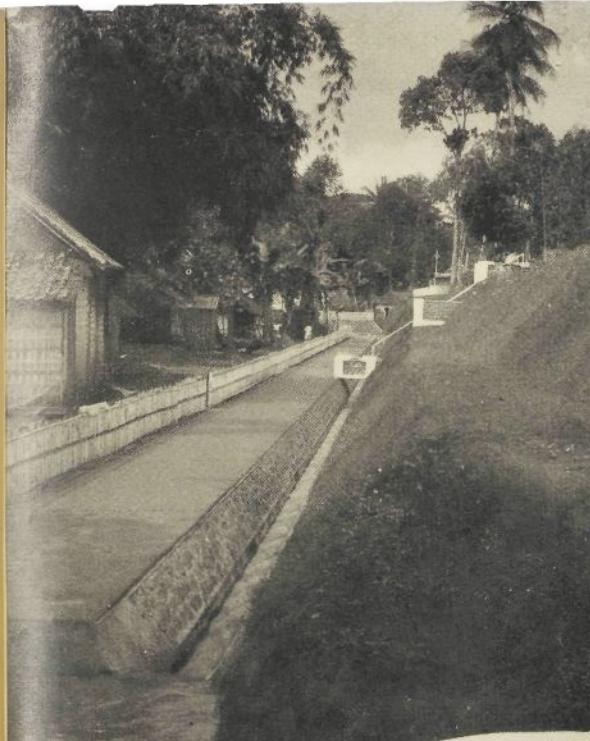
Sportbeoefening in Magelang.

//

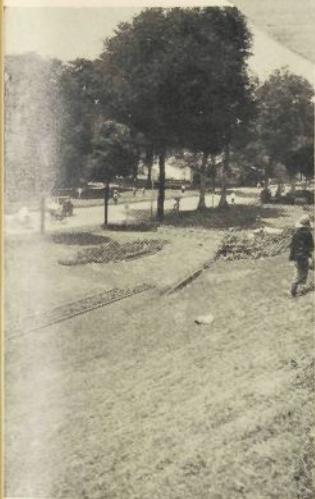
Interstedelijke athletiekwedstrijden op 8 Maart 1936 van de afdeeling Magelang der N. I. A. U.

Groote weg
met plant
Kote

w van
e te kl.
oorzien
af van
oktoren
r vele
) en een
modern
arium.
ual fun-
ens als

Kampong Kawaran en Batton, na de verbetering.

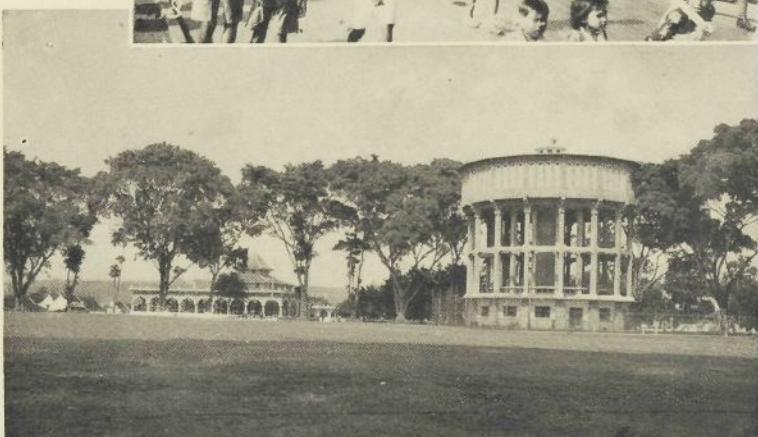
Groote weg Noord (Wates)
met plantsoen langs de
Kota-leiding.

Gezelligheid te Magelang.
De regimentsmuziek maakt
elken Zaterdagochtend en
Donderdagavond een ronde
door de stad.

Aloon-aloon te Magelang met
Watertoren en Missigit.

Magelang als verkeerscentrum:
Standplaats der auto's en auto-
bussen. Vele belangrijke lijnen
van Midden-Java komen hier
samen.

De Merapi tijdens een eruptie
(gloedwolken zijn duidelijk te zien).

Schetsstekening (door dr. Stehn) van den Merapi, gezien van
den uitkijkpost Ngepos.

Beklimming van den Merapi.

Foto ir. P. de Gruyter, Haarlem; met Agfa Isochrom.
Cliché afgestaan door „De Indische Fotowereld”.

Merapi kraterwand.

,,De M

Men zi
ting va
gloedwe
Blongk

Mooi Magelang

Middelpunt van den
„Tuin van Java”.

Liefelijke Preanger en Forsche
schoonheid van Oost-Java ver-
eenigt Kedoe in zich.

Vriendelijke stad als centrum van Toerisme.

Wanneer men spreekt van een „mooie stad”, is het niet altijd even duidelijk waarom men de stad mooi vindt. Zoo vindt men Rome een mooie stad en Weenen, maar ook Arnhem. Bij Rome heeft men dan gewoonlijk het oog op het geweldige brok historie, dat er nog leeft voor het na-geslacht, alsmede de openhooping van kostbare kunstschat-ten in die stad. Bij Weenen denkt men aan mooie breed-ke lanen (o. a. de Ring) en parken met prachtige gebouwen uit den glorietijd der laatste eeuwen. En bij een stad als Arnhem tenslotte gaat het noch om het een, noch om het ander, doch waardeert men de mooie villa-wijken, het fraaie gezicht op Rijn en Betuwe en de heerlijke boschrijke omgeving.

Waarom mogen wij Midden-Java's bergstadje Magelang mooi noemen? Deze stad kan geen oude mooie monumen-ten aanwijzen, noch mag zij zich beroemen op een wel-overwogen fraai stadsplein of riante villa-wijken. En toch vindt vrijwel een ieder Magelang een aardige plaats. Dit komt, doordat Magelang een serie van eigenaardig-heden in zich heeft, die ons — getotaliseerd — aangenaam aandoen en die zeker een nadere bespreking waard zijn.

Het voornaamste ken-
merk der stad is haar
landelijk karakter,
ondanks het

„De Merapi dreigt”.

Men ziet de overstor-
ting van de lava en
gloedwolken in het
Blongkengravijn e.a.

feit, dat zij bijna 60.000 zielen (waarvan 4800 Europeanen) herbergt. De outsider, die — rijdende in een auto langs de hoofd-verkeersader van Noord naar Zuid — van de stad slechts de „Groote Weg” en de „Chineesche Kamp” zag, vraagt zich onwillekeurig af, waar al die mensen wonen. Maar dan „weet” hij al gauw: dat Magelang een groot garnizoen heeft en dus wonen natuurlijk al die mensen in het Kampement. Maar dat is niet zoo. Er zijn „slechts” 5.780 militaire zielen (waarvan 1.340 mannen); hiervan zijn 1.800 Europeanen (waarvan 760 mannen). De groote massa — uiteraard Javanen — woont in de vele en uitgestrekte „Kam-poengs”, die het stadsplan tusschen de Progo- en Ello-rivieren kenmerken als een groene lappendeken. Daartusschen loopen — behalve de Groote weg — verschillende hoofdwegen, zoals Botton, Badaän, Residentielaan, Bajeman, e.a., waar de meeste Europeanen wonen. Alle wegen zijn even goed verzorgd en netjes. Verder heeft men er onzen beroemden Tidar-berg (den Spijker van Java) met het wijde Tidar-veld, een enkel sierlijk plantsoentje, de Aloon-Aloon en het militaire Kampement (opgebouwd in de beruchte Genie-stijl van een veertig jaren geleden). Voila tout! En toch . . . alles bijeen maakt het een vriendelijken indruk.

Zou deze stad liggen in de laagvlakte, ergens langs de warme kust of in het broeiergelegen binnenland . . . geen haan zou er naar kraaien. Maar Magelang ligt op een soort bergrug op 400 m hoogte in den „Tuin van Java”. Over de heldere snelvloeiende bergrivieren, de Progo en de Ello, heen ziet de wandelaar (ja zeker, waarde Lezer, die puf-fend deze regelen leest: men wandelt te Magelang, zonder erbij neer te vallen) een ring van bergen om zich heen (sommigen zeggen dat Magelang = maha gelang of grote ring), die een panorama bieden zonder weerga. Nabij: de machtige vulkaankegels Soembing en Merapi met hun glooiende hellingen, hoogop in cultuur gebracht, hun koppen door de wolken stekende; ernaast de meer rustige, doch imposante Merbaboe. En vervolgens de Andong en de Telemojo en in de verte de Oengaran en achter de Soembing de nurksche Sindoro.

Daartusschen tavijnen, dalen, en vlakten met sawah's, die de bergenreeks vereenigen tot een geheel van indrukwekkende en toch liefelijke schoonheid.

Men spreekt vaak over de liefelijke Preanger en over de meer forsché schoonheid van Oost-Java. *Kedoe vereenigt beide soorten schoonheid in zich.* De Magelanger geniet er dagelijks van. Men zit even in het Badaän-plantsoen en geniet van het immer wisselende panorama van de Soembing. Of men wandelt langs het Generaal-Swartplein en kijkt langs de hellingen van de Merbaboe en wijst elkander aan waar Kopeng ligt in het hooge zadel tusschen dien berg en de Telemojo. Of men rijdt naar Djocja en kijkt belangstellend naar den nijdigen Merapi, die bij dag een pluim

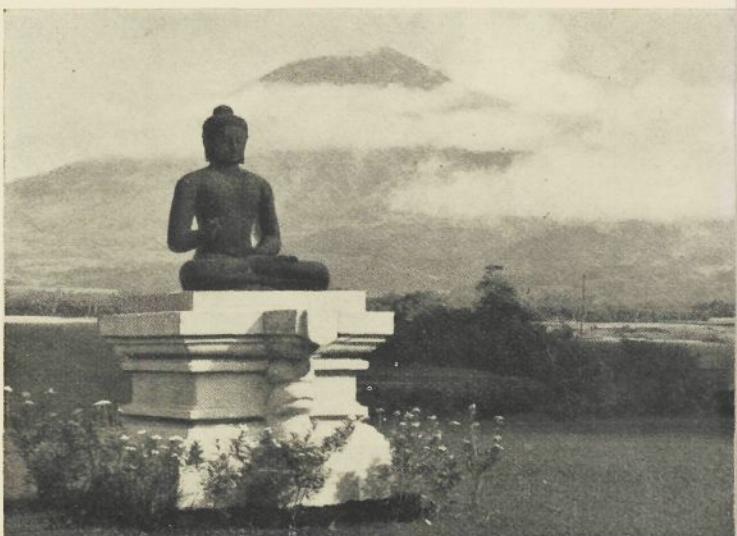
op het hoofd draagt en 's avonds vaak vurige stroomen omlaag zendt. Of men woont op Oranje-feesten een parade bij op het Tidar-veld en aanzielt het militaire schouwspel in een soort openlucht-theater zonder weerga, met een schitterende hoogvlakte vóór zich, oploopend naar machtige berg-complexen, waarbij de grappige Andong en Tidar net doen of zij er ook bij behooren.

En vlak bij de hand heeft men de ravijnen, die de stad in lengterichting nog eens doorsnijden en voorzien van rijke afwisseling, o.a. de kali Gedali. En dan de kali Benning, een tranche-leiding der Irrigatie, die kampongs doorsnijdt en den wandelaar die haar oevers volgt, belooft door een afwisseling van fraaie uitzichten en idyllische kampongs met zware bamboebosschen.

Vaak wandelen wij tegen *zonsondergang langs Ngeopasan*, beneden de generals- en residentswoningen langs. Er valt daar dan een schouwspel te genieten, dat de ziel ontroert. Links (naar het zuiden) het grillige Monoréh-gebergte, niet ten onrechte gedeeltelijk ook Goenoeng Ajam-Ajam genaamd vanwege de koddige kippenstaartjes, die in de lucht steken en door de ondergaande zon schel gekleurd worden. Rechts — naar het Westen — de geweldige Soembing, die zijn slaapmuts al heeft opgezet en zijn flanken gekleurd heeft in rood en paars onder een strakke aquamarijn-blauwe avondlucht. Diep onder ons de Progo, bezaaid met keien, als een zilveren lint geslingerd door het ravijn, met zacht gebruis een droomerig avondlied zingend. Tegenover ons loopen de vruchtbare hellingen van de Soembing geleidelijk omhoog, bezaaid met dorppjes en de akkers en sawah's van de nijvere tani's. Reeds twinkelen hun lichtjes ons in het neerdalende duister tegemoet. En als het dan donker is geworden, dwarrelt het opeens rondom ons van vuurvliegjes

Zie, aandachtige lezer, zóó zien wij de schoonheid van Magelang! En wij zien ze ook werkelijk, telkens weer, omdat de hoogvlakte van Magelang gezegend is met een klimaat dat ons „fit” houdt. Geen verzengende hitte, geen onaangename koude, maar een soort Riviera-klimaat, waarin men zich wèl gevoelt. Waarin men gaarne sport beoefent van

Progo-dal en
Soembing.
Uitzicht vanaf de
Residentswoning.

allerlei soort en waarin men een verfrisschenden slaap geniet, ongestoord door stadslawaai. Wat een zalige rust, des nachts, in Magelangs woonwijken en wat een lekkere frissche nachten, waarin men naar de deken grijpt. Tot des morgens de uitrukkende soldaten U met tromgeroffel en muziek naar buiten lokken.

En op Zon- en feestdagen of in de vacanties, dan trekken wij er op uit. Want vanuit Magelang kan de natuurliefhebber, toerist of bergbeklimmer zijn hart ophalen. Per eigen auto, of demmo, taxi, autobus of tram, naar alle kanten kan men heen voor weinig geld.

Wie zwemmen wil trekt naar : hotel Loze, Kali Bening, Pisangan, Blabak, Temanggoeng (Pikatan) of Banjoebiroe (Moentjoel), terwijl ook Kopeng een zwembad opende. Overal noodigt het kristalheldere bronwater tot een koele duik.

Wie bergen wil beklimmen, kan zich eerst oefenen op de kleintjes, zoals Tidar en Andong, en later hoogerop streven op de Telemojo en de uitkijkposten op de Merapi-helling om tenslotte zegevierend de wereld aan zijn voeten te zien liggen, wanneer hij het heilige graf op de 3371 m hoge Soembing opzoekt of de berghut van de Vereeniging voor Bergsport op den 3142 m hoogen top van de Merbaboe benadert. Overigens biedt ook het niet veraf gelegen merkwaardige Diëng-plateau met zijn 2565 hoge G. Prahoe een welkome afwisseling.

Maar niet een ieder heeft de kracht en de lust zulke krachttoeren te ondernemen.

Maakt gjij liever *mooie autotochtjes*, lezer(es) ? Welaan stap in, want Magelang is het centrum van de „routes pittoresques” van Midden-Java, welche door de J. M. C. worden gepropageerd.

De route van Magelang naar Semarang kent gjij natuurlijk al ? Maar wist U al, dat dit een van de schoonste wegen van Java is ?

En dan de tocht rondom de Soembing; die is niet zoo bekend. Van Magelang langs de Tidar den weg naar Poerworedjo op, over Salaman. Ge dreigt vast te loopen tegen het Menoréh-gebergte, maar geen nood: de weg slaat onverwachts af en slingert listig over den bergrug heen en voert U dan langs het dal van de kali Kodil, een zijriviertje van de Bogowonto-rivier. Bij pasar Maron slaat

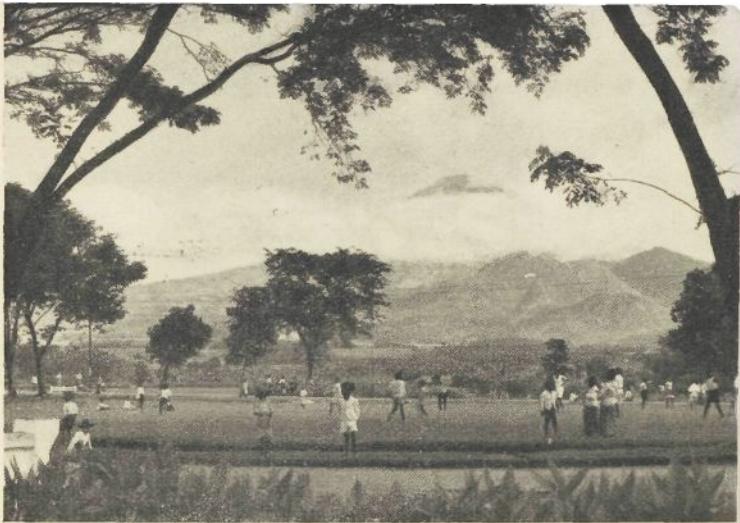

Lente in de Alpen?
Nean „als de Kam-
bodja bloeit” te Ma-
gelang.
Op den achtergrond
het Soembing-complex

Wie zou hier niet
willen wonen?
Uitzicht van uit een
der officierswoningen
aan het Badaänplein.

Natuurschoon
en frissche Jeugd.

gij rechts af en de auto beklimt een smallen bergrug, die beurtelings rechts en links verrassend mooie uitzichten biedt. Een interessante rit over Sapoeran brengt U tenslotte naar Kerteg, waar ge den hoofdweg Parakan — Wonosobo ontmoet en van welk punt tot Wonosobo het slechts een kattensprong is, zooals de Duitscher zegt. Van Kerteg naar het oosten afslaand in de richting van Parakan, bereikt ge na een geweldige klimpartij de bekende Kledoeng-pas op 1400 m hoogte in het zadel tusschen de Sindoro en de Soembing. Afdalend naar Parakan wacht U weer een schitterend panorama op de vlakte van Temanggoeng, afgesloten door de Oengaran, de Telemojo, enz. Via Temanggoeng en Setjang sluit ge tenslotte den cirkel, waarbij het slot van deze trip lang niet minder mooi is dan de rest.

Wij hebben deze trip iets nader omschreven, omdat ze wel een van de mooiste en interessantste is. Maar er zijn natuurlijk vele andere mooie tochten ook Zoo b.v. van Magelang over Ambarawa en Bawen naar Salatiga en over Kopeng terug. Enz.

En dan zijn er tenslotte de heerlijke plekjes, waarheen wij van die zalige ochtend-uitstapjes maken: en eindje met de auto en dan wandelen of ronddolen.

Wie kent niet Kopèng met zijn bloemenweelde, wandelbosschen en alpenweitjes? Of Pagergoenoeng (thans geheel per auto te bereiken), met de Watoepenganten-waterval (een eindje voorbij Grabak) en Sekar Langit-waterval en zijn aardige pasangrahan met een mooi uitzicht op de vlakte van Magelang?

Verder ligt even westelijk van Magelang aan de overzijde van de Progo het dorpje Bandoengan (niet te verwarren met Bandoengan bij Ambarawa) en iets verderop Kalegèn, van waaruit meerdere mooie uitstapjes te maken zijn in de uitloopers aan den voet van de Soembing.

O.a. is een bezoek aan de Woeloeng- en Kalegènbronnen van de Magelangsche drinkwaterleiding heel aardig, waarbij men het inspectie-pad van die leiding naar beneden kan volgen, hetgeen een leuke wandeling is met mooie uitzichten op de vlakte van Magelang.

Dan is er de wandeling van Kaledèn (pasar) naar de *Tjandi Selogrijo* (circa $1\frac{1}{2}$ à 2 uur enkele reis). Deze Hindoetempel is gelegen aan den voet van een steilen heuvel, Goenoeng Tjondong genaamd, die vanuit de stad gezien oogenschijnlijk kaal lijkt.

De geheele omgeving van deze tjandi zal op iederen bezoeker ongetwijfeld een machtigen indruk maken. De tempel is — op de oostelijke zijde na — geheel ingesloten door kaarsrechte heuvelwanden van het Gianti-gebergte, van uit Magelang duidelijk te zien als een soort voorgebergte van de Soembing, van grilligen eigenaardigen vorm. Benadert men dezen berg uit het zuiden, dus vanuit Kaledèn, dan moet men aan een suikerbrood denken.

De plaats, waar de tempel staat, is zeker een bijzondere. Men heeft er een mooi uitzicht op de vlakte van Magelang. Aan de noordzijde stroomt een kristalhelder watertje. Rondom het bedehuis zijn verschillende gamelanbekkenvormige steenen, welke — naar men zegt — dienst gedaan hebben als zitbankjes voor vermoede pelgrims. Voor de beelden aan den oostkant zijn aan het voeteinde rechthoekige offergaten uitgehakt.

De *Tjandi Selogrijo* is in vergelijking met de andere *Tjandi's* in Midden-Java niet groot, doch de omgeving, met name de steile en scherpaafteekenende berghoppen, maakt haar tot een van de mooist gelegene in Midden-Java. Behalve om de hooge oudheidkundige waarde, is deze tjandi ook om deze reden meerdere bekendheid waard.

Vervolgens is er een aardig uitstapje te maken naar *Djoemprit*. Men rijdt dan over Temangoeng naar Parakan, 8 km verderop (richting Weleri) ligt het dorp Ngadiredjo. Daar slaat men links af naar Djoemprit, oorsprong van de Progo, aan den voet van de Sindoro. Men kan per auto tot dicht bij de bron komen. Het zijweggetje links bij Tate-maen leidt naar dessa Doekoeh *Tjandi* ($\frac{1}{2}$ uur loopens). Hier bevindt zich een kleine tempel, in den trant van de Mendoet, waarin een stier staat. Ook is er een zuiltje van 1 m hoogte, waarin ter diepte van ongeveer $\frac{1}{2}$ m water. Het merkwaardige ervan is, dat het water zelfs in tijden van droogte niet verdampft.

Wij stipten zooeven terloops de Mendoet aan. Het is natuurlijk een open deur intrappen, wanneer wij wilden opmerken, dat men vanuit Magelang zoo gemakkelijk de *Mendoet* en de *Boroboedoer* kan bezoeken. Velen denken zoo'n beetje, dat deze beroemde monumenten in de buurt van Djocja liggen. Maar in feite liggen ze onder den rook van Magelang. Onze stad gaat daar zoo prat op, dat wij ons stadswapen zelfs hebben getooid met een stoepa-kroon; zeker wel een unicum. We kennen de Boroboedoer natuurlijk tot en met; immers moeten wij er altijd onze logé's heen brengen. Maar vervelen doet het toch niet. Vooral bij maanlicht is een verblijf op het monument voor fijner besnaarde gemoederen een extreem genot: temidden van

het maanbelichte landschap, waarin hier en daar een lichtje schittert, en waaruit de tonen van gamelang tot U dringen; op den achtergrond zware bergen en vulkanen, waarvan de Merapi soms vurige strepen omlaag zendt; omringd door frisse avondlucht en een serene stilte; rustende op een monument, dat de eeuwen trotseerde en getuigenis aflegt van een ongelooflijke beschaving en bouwkunst van lang vervlogen tijden. Dan voelt de mensch zich klein en stijgt de ziel onwillekeurig omhoog naar het met sterren bezaaide firmament, als wilde zij zich onderwerpen aan den Schepper van zóóveel schoons.

Geachte lezer, zoo is er nog veel meer. Maar dit artikel is niet bestemd voor een Baedeker. Getracht is slechts, door U verschillende beelden voor de oogen te brengen, U een indruk te geven dat Magelang inderdaad zooveel schoons te bieden heeft en U op te wekken de stad met een korter of langer — liefst een duurzaam — verblijf te vereeren.

Men kan Magelang zoo gemakkelijk bereiken. Het zij dat men goedkoop reist per tram of autobus, hetzij men per gestroomlijnde luxe-automobiel reist, of men wat langzamer of sneller wil reizen, naar Magelang reist men altijd goed: beste wegen, goede tramwagens, goed geregelde en geoutilleerde autobusdiensten wachten U.

Goede hotels, pensions en café-restaurants geven U een prettig onderdak. Ze zijn er voor iedere beurs. Moderne bioscoopgebouwen met de nieuwste films en een gemoedelijke sociëteit veraangenamen. Uw avonden, terwijl op Donderdagavonden de militaire taptoe altijd genoegelijk is, vooral wanneer ze (eens in de maand) op de Aloon-Aloon vóór de soos speelt.

Heeft Magelang eenmaal Uw hart getrokken, zijt gij vrij in de keuze van Uw woonplaats, kom er dan wonen! Men woont er werkelijk rustig, genoegelijk en . . . gezond. Wij zouden U kunnen lokken met mededeelingen over de aangename en beschafde samenleving, het prettige klimaat, de goedkoope bouwgronden, de lage huurprijsen, de zeer lage gemeentelijke belastingen, de vele onderwijsinstellingen, de goede ziekenhuizen, de goede toko's waar men alle normale zaken kan verkrijgen, de lage loonen, de lage pasar-prijsen, enz. enz., maar dat alles worde liever elders beschreven.

Wat wij zouden wenschen te bereiken is: U te overtuigen dat Magelang is een zalige rustplaats in den tuin van Java, waarvan men kan zeggen: het is ons goed om hier te zijn!

De vermoede, uitgeputte tropen-man komt hier tot rust en herstel van gezondheid. Lichaam en geest vinden hier hun evenwicht terug en zingen met den dichter mee:

„Op! hier is verâming, zegen,
Weldaad voor Uw hijgend hart:
Balsem voor de boezemsmart
Stroomt U hier verkwikkend tegen”.

N.

APOTHEEK
J. van Gorkom & Co.
MAGELANG

Oudste adres in Midden-Java

Recepten worden gratis gehaald en binnen
den kortst mogelijken tijd aan huis bezorgd.

*Sigaren-f
Magelang*

*Een der
de fabrie
Ko Kwat*

Magelang als Centrum van Industrie

De stad bezit vele factoren,
die van beteekenis zijn voor
Industriële Bedrijven.

De voortreffelijkheden van Kedoe's hoofdplaats — Magelang — zijn elders in dit boekje uitvoerig bezongen en naar voren gebracht. Daarbij is uiteraard de nadruk gevallen op het natuurschoon en op Magelang's kwaliteiten als woonstad.

Een punt, dat tot dusverre echter slechts terloops is genoemd, doch nog weinig bespreking heeft gevonden, is de mogelijkheid, dat er voor Magelang ook op industriegebied een goede toekomst is weggelegd. Het is dit punt, waarop wij op deze plaats gaarne wat nader willen ingaan. Hiertoe bestaat te meer aanleiding, nu de industrialisatie van Ned.-Indië steeds meer belangstelling vraagt.

Het mag n.l. wel bevreemdigend worden genoemd, dat bij de vele industrialisatieplannen, waarvan men den laatsten tijd hoort en leest, zelden of nooit over Magelang wordt gesproken. Bevreemdend, omdat deze stad verschillende eigenschappen bezit, die haar zeer geschikt doen schijnen voor de vestiging van meer industriele bedrijven.

Gunstige ligging.

Welke factoren toch zijn belangrijk voor industriele ondernemingen in dit land?

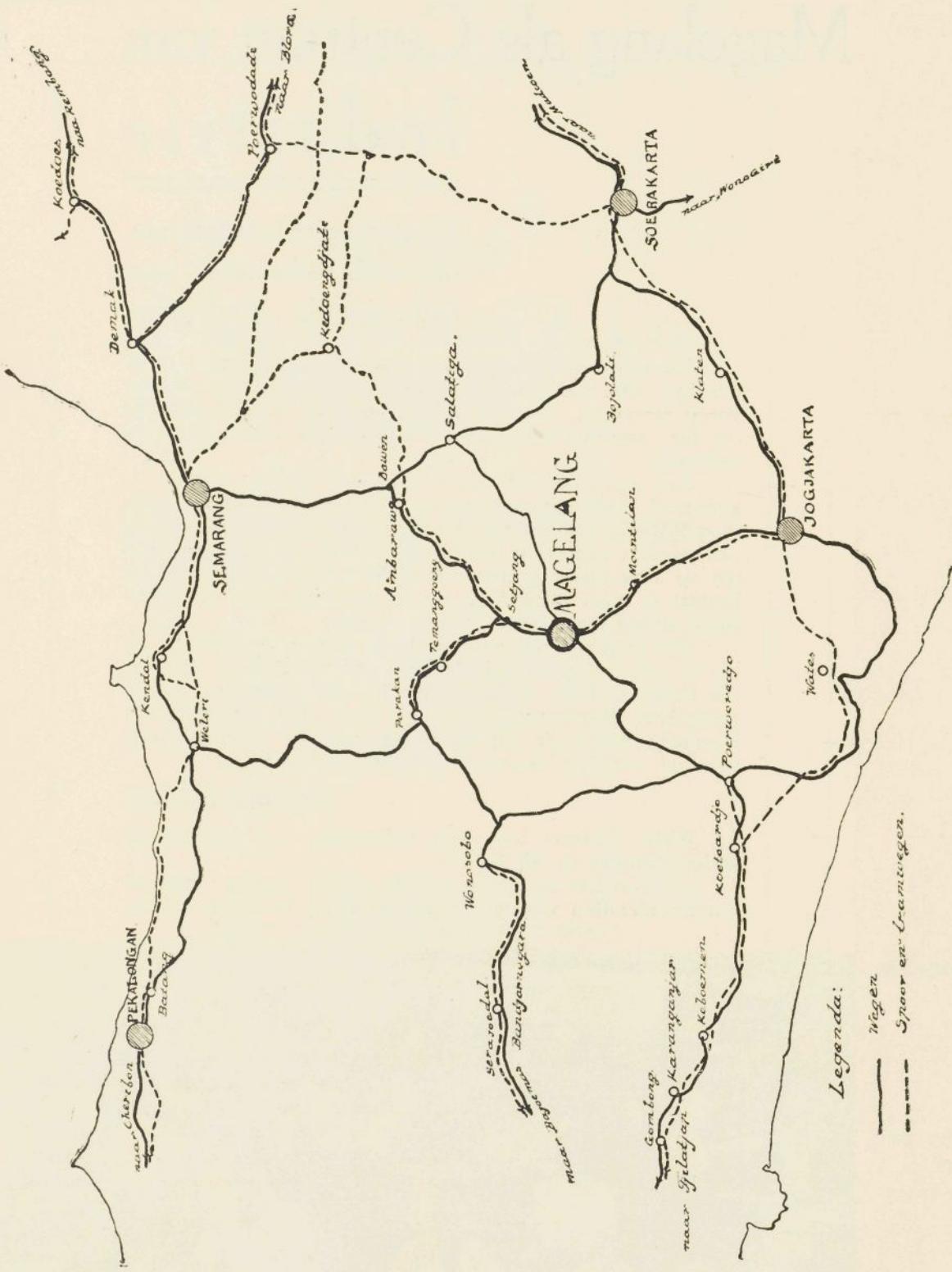
1. Vooreerst de *ligging* van de plaats, zodat aanvoer van grondstoffen van buiten eenerzijds en de afvoer van het

Sigaren-fabricage te
Magelang.

Een der lokalen van
de fabriek van
Ko Kwat Ie en Zonen.

Kaartje van de voornaamste wegen en de spoorverbindingen in Midden-Java, dantoonende de centrale ligging van MAGELANG.

afgewerkte product naar den afnemer anderzijds gemakkelijk, vlug en met weinig kosten gepaard gaan. Een blik op de kaart is voldoende om te tonen dat Magelang in dit opzicht gunstig ligt: in het hart van Java en niet ver van de zeehavens Semarang en Tjilatjap. *)

Door spoor- en tramwegen is de stad verbonden met het spoorwegnet, zoowel langs de Noord als langs de Zuid (lijnen Magelang — Ambarawa — Kedoengdjatie — Semarang en Magelang — Jogja).

Magelang ligt in het knooppunt van uitmuntende autowegen, die leiden naar alle richtingen: Jogja, Poerworedjo, Serajoedal, Weleri en Semarang. Vooral de ligging tusschen Semarang en Jogja, aan een hoofdweg voor zwaar verkeer maakt een verdeeling der goederen naar twee richtingen eenvoudig en goedkoop.

Een gansche reeks van autobus- en vrachtauto-ondernemingen onderhouden het verkeer in alle richtingen. Tezamen met de N. I. S. kunnen zij elk voor vervoer aangeboden kwantum personen en goederen snel verwerken.

Arbeiders.

2. Verder speelt een groote rol: de kwantiteit en de kwaliteit van de beschikbare arbeiders.

Wat het aantal arbeiders betreft, is het aanbod hiervan in Magelang onbeperkt; het centrum van Kedoe behoort tot de dichtst-bevolkte streken van Java, ja zelfs van de wereld.

Ten aanzien van de geschiktheid dezer mensen voor fabrieksarbeid kan getuigd worden, dat de ervaring geleerd heeft, dat zij daarvoor alleszins bruikbaar zijn. Niet alleen zijn de ervaringen met het werkvolk gunstig bij de reeds te Magelang gevestigde bedrijven (o.a. vele tabaks-, sigaren- en sigarettenfabrieken, alsmede cement- en tegelfabrieken, ijs- en limonadefabrieken, etc), alsmede bij de hier werkende aannemers en openbare diensten, doch men heeft zelfs een keer een aantal arbeiders uit het regentschap Magelang naar Jogja gedirigeerd, waar erom gevraagd was, omdat het Magelangsche werkvolk zoo goed bruikbaar is.

Bouwterreinen.

3. Bouwterreinen vormen almee een factor van gewicht, zoowel voor het vestigen van een fabriek als voor den eventueelen bouw van arbeiderswoningen.

Welnu, deze zijn in Magelang in ruime mate te koop tot lagen prijs en wel gelegen aan- of zeer nabij de trambaan. De bouwgrond in Magelang is van de eerste klasse, zoodat men er zeer goedkoop op kan bouwen.

Levensstandaard.

4. De Levensstandaard van de streek zal den industrieel ook niet onverschillig zijn. Immers zal het uit te keeren loon, zoowel aan het staf-personnel als voor de werklieden, sterk beïnvloed worden door de prijzen, welke deze men-

*) Zie het kaartje.

schén zelf te betalen hebben voor huisvesting, voeding en verdere behoeften. Ook in dit opzicht is Magelang hoogst aantrekkelijk, omdat de levensstandaard er bepaald zeer goedkoop is. Zoowel de huurprijzen van woningen, als de kosten van levensmiddelen, transport, bedienden, koelies, openbare vermakelijkheden, enz., zijn er laag; veel lager dan in de meeste groote steden. Wij kunnen hieraan toevoegen, dat ook de gemeentelijke belastingen minimaal zijn (b. v. rijwielpbelasting f 1.— per jaar, hondenbelasting f 2.50, 6 opcenten op de inkomstenbelasting, 10 opcenten op de verponding, nul opcenten op de personele belasting, geen venootschapsbelasting, geen straatbelasting). Het gevolg van een en ander is dat de arbeidskrachten te Magelang zeer goedkoop zijn.

Bouwmaterialen.

5. Om een fabriek te bouwen heeft men natuurlijk bouwmaterialen noodig. De prijzen van goed timmerhout en cement zijn op Java minder afhankelijk van locale factoren en hangen meer af van de prijszenpolitiek van groote concerns en 't Boschwezen. Maar wel zijn plaatselijk verschillend de prijzen en de kwaliteit van bakstenen, dakpannen, cementtegels, zand en grind. Het is daarom van belang erop te wijzen, dat er diverse ondernemingen op dit gebied in en om Magelang gevestigd zijn, die tot ongelofelijk lagen prijs afleveren. Voor wie zulke materialen van betere kwaliteit eischt dan het goedkoope volks-produkt, diene, dat de welbekende Soka steen- en pannenbakkerijen bij Keboemen niet ver-af liggen; terwijl Magelang een bekende tegel- en betonbuizenfabriek herbergt.

Voorts heeft Magelang enkele verffabriekjes, die een produkt voor de inlandsche markt afleveren.

Tenslotte zijn zand en kalisteen eveneens belangrijke bouwstoffen. Het behoeft wel nauwelijks gezegd te worden, dat men deze in Magelang als het ware voor het oprapen heeft, omdat de bergstromen kali Progo en kali Ello ter weerszijden van de stad stromen, terwijl de stad bovendien rondom tusschen de bergen ligt. Het metselzand is uitstekend.

Technisch personeel.

6. Om nog even op de werkliden terug te komen: het is niet voldoende, dat er voldoende aanbod is van gewillig werkvolk; voor velerlei arbeid heeft men z.g. „skilled labourers“ noodig, dus werkliden (toekangs) die wat geleerd hebben en inzicht hebben in de moeilijkere werkstukken. Hiervoor nu zorgt de openbare *ambachtsleergang*. Was hieraan tot dusverre nog slechts een houtbewerkingsafdeeling verbonden, door de bemoeienis en financiële medewerking van het gemeentebestuur is daaraan thans ook verbonden een metselcursus en een ijzerbewerkingsafdeeling. Overigens herbergt de stad een groot aantal abituriënten van de ambachtsschool in Jogja en van de technische scholen in Semarang en Jogja.

7. En — om nog even bij het werkvolk te blijven — de fabrikant, die alles goed overweegt, zal zeker ook wel belang stellen in de gezondheidstoestand rondom de plaats zijner vestiging. Want veel ziekte onder het personeel is zeer lastig en hinderlijk voor het bedrijf.

Aangenaam klimaat.

Is in de eerste plaats het *klimaat* daarbij van grooten invloed, hetwelk — zooals algemeen bekend is — in Magelang koel en aangenaam is (niet te warm, maar ook niet te koud, vochtigheidsgraad matig).

Gezondheidstoestand.

Maar verder zijn de cijfers van de volksziekten steeds dalende, door de aandacht, welke het gemeentebestuur besteedt aan de bestrijding van malaria, pest, mijnwormen en tuberculose (een en ander uiteraard in hartelijke samenwerking met den D. V. G en particuliere organisaties), en aan de verbetering van de hygiënische toestanden in de stad. Zoo b.v. werd en wordt er veel gedaan op het gebied van *kampongverbeteringen* (*annex assaineering*), verstrekking van zuiver drinkwater tot minimale prijzen diep in de kampongs, contrôlé op de bereiding van verschillende levensmiddelen (vleesch, melk, brood, tahoe, ijs, limonade enz.), reinigingsdienst, onderhoud van spoelleidingen en afvoergoten, enz. Van malaria hoort men in Magelang tegenwoordig weinig meer (in tegenstelling met vroeger); pest en typhus komen nog slechts sporadisch voor; alle woningen (ook in de kampongs) worden successievelijk voorzien van goede latrines, ter keering van mijnworm en typhus, enz. Er worden geregeld propagandalezingen gehouden in de kampongs (dikwijls met lichtbeelden) ter bestrijding van volksziekten.

Ziekenverpleging.

Overigens beschikt de stad over een consultatie-bureau voor longlijders, een groot militair ziekenhuis, een zendingshospitaal, de inheemsche kliniek „Boedi Rahajoe”, diverse poliklinieken voor min- en onvermogenden, etc. Door de aanwezigheid van het militaire hospitaal zijn er te Magelang, behalve enkele particuliere artsen, een groot aantal officieren van gezondheid, waaronder vele specialisten.

Water.

8. Vele bedrijven hebben behoefte aan *water*, hetzij goed spoelwater, hetzij zuiver bronwater. Beide zijn te Magelang beschikbaar. Zelfs voor een grote textielfabriek zijn er aan den rand der stad enkele bronnen aan te wijzen, die een zeer groot kwatum water van prachtige hoedanigheid afgeven. Maar ook spoelwater is er overal te krijgen (de stad ligt immers tusschen de bergen in een waterrijke streek), zelfs beschikken de ijsfabrieken hier over waterkracht. Tenslotte is er de gemeentelijke drinkwaterleiding, die voor bedrijfsdoeleinden tot lagen prijs steriel bronwater van prima soort beschikbaar stelt. De prijs hiervan is juist zeer onlangs door den gemeenteraad belangrijk verlaagd om de bedrijven te helpen.

Magelang nog niet ontdekt.

Ziehier verschillende factoren, die gezamenlijk van groote beteekenis geacht mogen worden voor industriele bedrijven, die een geschikte plaats van vestiging zoeken.

Industrialisatie.

Men mag het zelfs verwonderlijk noemen, dat belanghebbenden, alsmede de adviseerende instanties niet eerder hierop gelet hebben. Juist voor het dichtbevolkte Kedoe zou de vestiging van meerdere industrieën in Magelang een weldaad beteekenen. Maar men moet wel aannemen, dat de geschatste factoren ten voordeele van deze streek en stad grootendeels weinig bekendheid genoten en genieten. Daarom achten wij het zoo nuttig hierop eens de aandacht te vestigen.

Indien de plannen verwezenlijkt worden, welke beoogen de industrialisatie van Ned.-Indië op te voeren, is Magelang als centrum van Kedoe, in het midden van Java gelegen, zeker voorbestemd een aandeel daarvan te krijgen. Decentralisatie van de industrie over het land zal zeker in 't belang van Land en Volk zijn. En — voor wat Magelang betreft — zal de liefde daarbij niet van één kant behoeven te komen. De bevolking en het gemeentebestuur zullen een nieuw bedrijf in haar midden hartelijk welkom heeten. En het behoeft geen betoog dat het gemeentebestuur op ruime schaal voorlichting en medewerking wil verleenen aan hen, die Magelang — met al haar sprekende en logische voordeelen — zullen verkiezen als plaats van vestiging.

N.

Is Kedoe bekend om haar Tabak, Magelang is bekend om de vele Sigarenfabrieken, welke zij huisvest. De foto toont er eene van: de bekende fabriek der „Panama-ster” en „Deli-Havana”-Sigaren van Ko Kwat Ie en Zonen.

O

verzicht van eenige Belastingen,
geheven in de Stadsgemeenten op Java.

Jaar : 1935.

	Opcenten op :			Fiers (guldens)	Honden (guldens)		Venn: belasting	Straat belasting
	P B	V	I B		1e	2e		
Batavia	10	30	9	1	7,50	7,50	—	*
Buitenzorg	—	—	4	2	7,50	7,50	—	—
Bandoeng	20	10	14	2	7,50	10,—	—	—
Cheribon	—	40	12	2	3,—	3,—	*	*
Soekaboemi	20	10	6	—	5,—	7,50	—	—
Blitar	20	20	9	2	2,50	2,50	—	—
Kediri	20	10	7	2	5,—	5,—	—	—
Madioen	—	25	6	—	3,—	5,—	—	—
Malang	15	20	6	—	2,50	2,50	—	—
Probolinggo	10	20	12	1,50	5,—	5,—	—	—
Pasoeroean	—	10	6	2	5,—	10,—	—	*
Modjokerto	15	20	9	1	3,—	5,—	—	—
Soerabaia	—	20	*	2	10,—	25,—	*	*
Semarang	—	50	15	1	2,—	2,—	*	—
Tegal	10	40	8	1	6,—	6,—	*	*
Pekalongan	20	20	13	2	3,—	6,—	—	—
Salatiga	25	40	4	2	3,—	5,—	—	—
M a g e l a n g	—	10	6	1	2,50	2,50	—	—

* beteekent: deze belasting bestaat aldaar.

P B : Personele belasting.

V : verponding.

I B : inkomstenbelasting

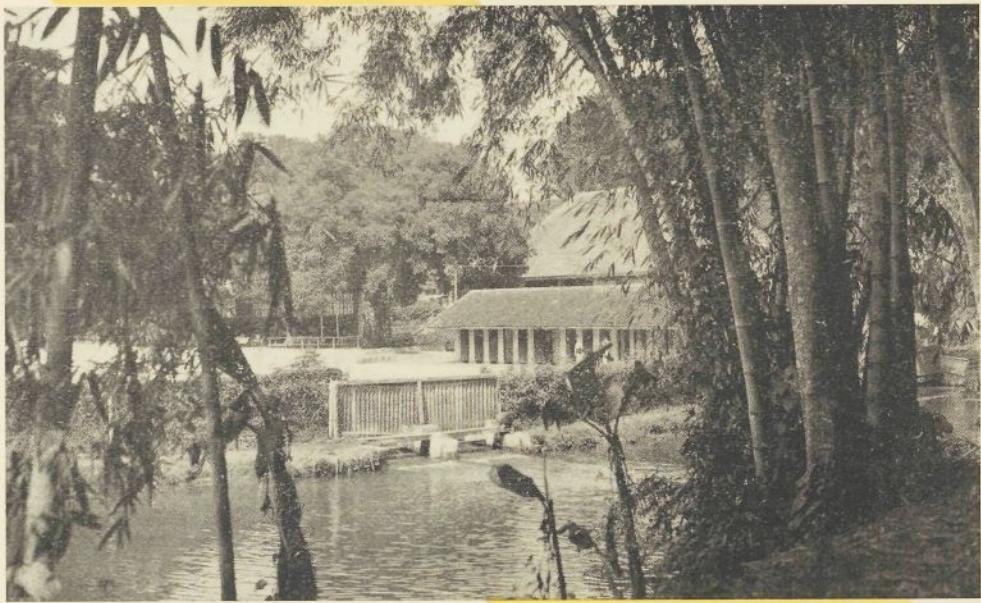
Venn. : vennootschap.

DE MAGELANGSCHE CHEMICALIËNHANDEL W. C. VAN DER LEUV

Telefoon No. 222
Groote Weg Zuid No. 11.

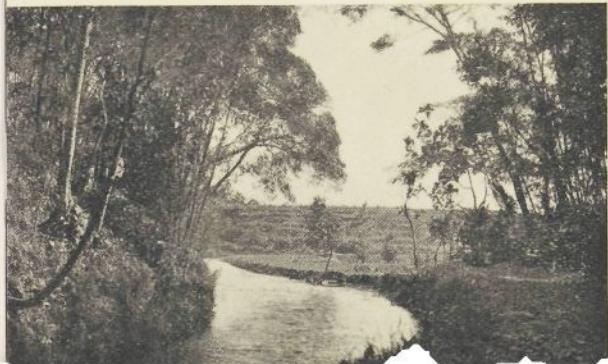
goedkoopste adres voor Uw brillen en brillenrecepten, patentmedicijnen, chemicaliën, toiletartikelen etc. etc.

*De bron van de
Kali Bening
bij Magelang.
Tevens badplaats,
alom bekend,*

*Wie van wandelen houdt
kan in Magelang zijn
hart ophalen.
Looppad langs de Kali
Bening in Magelang.*

Wilt gij een huis bouwen te Magelang?

Ziehier eenige nuttige gegevens:

Prijzen van begin 1936.

Materiaalprijzen alles franco werk.

			Werkloonen:
1 M ³ kalisteen	f 1.— à f 1.40	1 koelie per dag	f 0.20 à f 0.25
1 M ³ grind	f 1.40	1 mandoer „ „	f 0.60 „ f 1.—
1 M ³ metselzand	f 1.40	1 metselaar „ „	f 0.60 „ f 0.90
(van buiten destad)f		1 timmerman „ „	f 0.60 „ f 0.90
1 M ³ opvulzand	f 0.80		
1 M ³ kalk	f 4.25	1 M ³ kalisteenmet-	
1 M ³ prima djati-		selwerk f 1.— „ f 1.50	
hout (op maat)	f 45.— à f 100.—	1 M ³ baksteenmet-	
1000 bakstenen	f 4.25	selwerk f 1.80 „ f 2.50	
1000 dakpannen	f 15.— à f 16.—	1 M ³ pleisterwerk	f 0.16 „ f 0.25
(van Sokka)		1 M ³ voegwerk	f 0.10 „ f 0.25

Vergelijkt deze prijzen met die van de plaats Uwer inwoning en het zal U blijken, dat men te Magelang goedkoop kan bouwen en dus ook goedkoop kan wonen.

ALLE VERDERE INLICHTINGEN VERSTREKT U GRATIS
HET GEMEENTELIJK GRONDBEDRIJF. Magelang beschikt over een keur van bekwame ontwerpers-architecten en aannemers.

ZIJ doen voor U het werk.

GIJ krijgt het huis, dat gij wenscht.

Te Magelang zijn goede bouwgronden te koop voor slechts f 1.— à f 2.50 per m².

Levensmiddelen zijn goedkoop in Magelang!

Eenige marktprijzen over de maand Januari 1936.

(Pasar Redjowinangoen).

BENAMING	Eenheid	Gemiddelde prijs	BENAMING	Eenheid	Gemiddelde prijs
Rijst No I.	1 kattie	f 0.05	Oedang bassa, klein.	1 kattie	f 0.17½
" " II.	"	0.03¾	Eieren kippen	10 st.	0.20
" rood	"	0.03½	" eenden	10 "	0.12½
Aardappelen gr.	100 st.	0.29	" gez.	1 "	0.01½
" midd. s.	100 "	0.22	Gepelde djagoeng	1 bero	0.03
" kl.	100 "	0.09	Bosjes "	± 40 st.	0.06½
Kippen gr.	1 "	0.50	Klapppers	1 st.	0.02
" midd. s.	1 "	0.27½	Klapperolie	□ fl.	0.22
" kl.	1 "	0.17	Pisang soesoe	1 sisir	0.06
Rundvleesch	1 kattie	0.20	" ambon	1 "	0.05
Ikan sepat	"	0.19	Suiker klappa	2 st.	0.02½
" pedo	"	0.08	" aren	2 "	0.02½
" gaboes	"	0.15	Witte kool	1 "	0.03½
" manjoeng	"	0.25	Uien rodee	1 kattie	0.06
" bandeng	"	0.19	" witte	1 "	0.07½
Oedang groote	"	0.22	Dendeng tjelleng	1 "	0.18

De prijs van versche melk bedraagt gemiddeld 15 ct. per liter.

Eenige Magelangsche Bedrijven

IJsfabrieken :

1. Ozonia.	Keplekanweg
2. Chevalier O'Herne	Wates

Sigaren - en Sigarettenfabrieken:

1. Lie Kok Liang	Kebonweg
2. Ko Kwat Ie (Panamaster)	Prawirokoesoemanweg
3. Ko Djing Han	Sablonganweg
4. Tan Ing Tjwan (Aroma)	Groote weg Zuid
(Mertojoedan)
5. The Kiem Toen	Keplekanweg
6. Ko Tjaij Beek
(Aroem Sarie)	Groote weg Zuid
7. Liem Tjay An	Groote weg Zuid
8. Mac Gillavry (Tidar)	Mertojoedan

Houthandel :

1. Gouvernements Djati-
houthandel	Karangkidoel
2. Djatihouthandel merk
toko „Kondang”
(Tan Tjen Khoen)	Magersarie
3. Djatihouthandel
Ing Tjhiang & Co.	Djarananweg

Steen- en Pannenbakkerijen :

Diverse plaatselijke steen- en pannenbakkerijen.

Tegelfabrieken :

1. Tegelfabriek „Midden-Java”	Poetjangsarie
2. idem „Mercurius”	Magersarie

Melkerijen :

1. „Annita” (Njo Tiong Sien)	Kebonstraat
2. „Bener” (Tan Marie Nio)	Patendjoerang
3. C. H. Koper	Mertojoedan
4. Damboer	Mertojoedan
5. M. H. Lefeber	Kedoengsarie
6. Oen Swie Han	Groote weg Zuid no. 120
7. P. E. A. Nieuveld	Banjoeredjo (Mertojoedan)
8. The Tjing Kwee	Kebonstraat.

Onderwijs-inrichtingen te Magelang

M. O. S. V. I. A.	met	98	leerlingen
2 MULO-scholen (een Openbare en een Christelijke).	„	317	,
3 Openbare Lagere scholen	„	721	,
R. K. Lagere school (Zusters Franciscanessen)	„	267	,
Chr. lagere school.	„	241	,
Chr. Huishoudschool.	„	68	,
Algem. Ontwikkelingscursus voor meisjes (Zusters Franciscanessen).	„	27	,
Openbare H. I. S.	„	291	,
2 R.K. H. I. S. (met voorklassen).	„	356	,
2 Chr. H. J. S.	„	590	,
Speciale Ambonsche school	„	686	,
Ambachtsschool (hout, ijzer, metselen)	„	184	,
Chr. Holl. Chin. school	„	294	,
2 Schakelscholen	„	198	,
4 Gemeentelijke Volksscholen.	„	840	,
4 Particuliere Volksscholen	„	664	,
Inl. Meisjesvervolgschool	„	193	,
4 Vervolgscholen	„	448	,
2 Maleisch-Chin. scholen	„	141	,
2 Particuliere scholen	„	223	,
2 Fröbelscholen.	„	162	,

Totaal 39 Scholen met 7009 leerlingen

Kerken en Tempels.

Op Geestelijk gebied is Magelang goed verzorgd :

- Een Protestantsche kerk.
- Een Gereformeerde kerk.
- Een Roomsche-Katholieke kerk.
- Een Kapel der Eerwaarde Zusters Franciscanessen.
- Een Missigit.
- Een kerk der Pinkster Gemeente.
- Een kerk der Hersteld Apostolische Gemeente.
- Een Maçonneke Loge.
- Leger des Heils.
- Een Gestichtskerk van Pa van der Steur.

Ziekenverzorging.

Magelang beschikt over een 1e klasse Militair Hospitaal met een volledig instrumentarium, een staf van specialistische doktoren.

Voorts is er in Magelang een Zendingshospitaal, een kliniek van de vereeniging „Boedi Rahajoe”, een polikliniek van het Gouvernement (garnizoensarts), meerdere poliklinieken van „Boedi Rahajoe” en een consultatiebureau voor tuberculose-onderzoek der C. S. T. V. Tenslotte is er het grote krankzinnigen-gesticht „Kramat”, waaraan verschillende phychiaters verbonden zijn. Behalve een groot aantal militaire artsen (waaronder specialisten op verschillend gebied), zijn te Magelang nog enkele particuliere geneesheeren gevestigd, een tandarts en twee veeartsen.

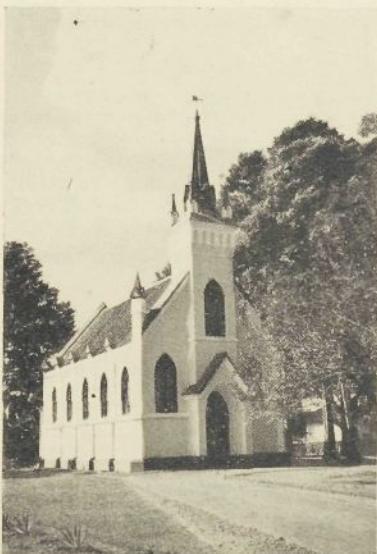
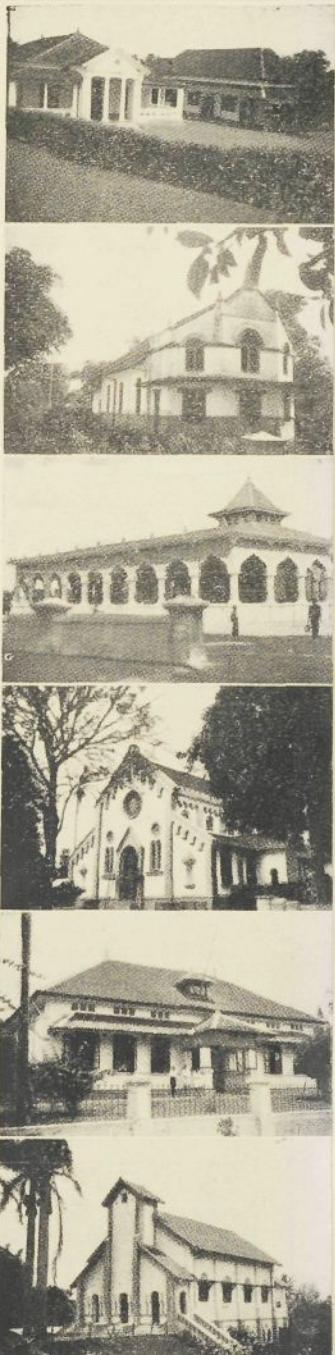
Gezelligheid te Magelang.

- Societeit „De Eendracht” (met tooneelzaal en kegelbaan).
- Onder-officierssocieteit (met tooneelzaal en kegelbaan).
- Inheemsche en Chineesche societeiten.
- I. E. V.-clubhuis.
- Gebouw van den Katholieke Socialen Bond.
- 3 Militaire tehuizen.
- 2 Moderne bioscooptheaters (6 programma's per week).
- Gedong „Pelem” voor stamboelvoorstellingen.
- Regimentsmuziek.

Van links boven naar rechts beneden:

De Openbare Ambachtsleergang, Christelijke Huishoudschool, Een deel der gebouwen van het gesticht „Oranje Nassau” van Pa van der Steur, Christelijke Muloschool, De Loge „Tidar” met de Neutrale Fröbelschool, Kerk der Hersteld Apostolische Gemeente, De groote Moskee, de R.K. Kerk, de Openbare Muloschool, de Gereformeerde Kerk, Ambonsche Protestantsche Kerk met de kliniek „Boedi Rahajoe”. Midden onder: Kerk der Protestantse Gemeente; links onder: Gebouwencomplex der Eerw. Zusters Franciscanessen.

VESTIG U TE MAGELANG

het Centrum van „Den tuin van Java”.

De Stadsgemeente Magelang is de hoofdplaats der residentie Kedoe.

Deze residentie is als een eeuwig groen tapijt vastgelegd op Java door het gewicht der geweldige kegels Merapi, Merbaboe, Soembing en Sindoro. In het zuiden van dat tapijt ligt Magelang, ter plaatse waar de Tidar „de Spijker van Java”, dit eiland vastlegt op den aardbol.

Aantal inwoners (ultimo 1934):

59.749 zielen, waarvan 4.493 Europeanen.

Ligging:

Aan den grooten weg Semarang - Ambarawa - Jogja. Afstand tot Jogja: 42 km. Afstand tot Semarang: 75 km. Gelegen tusschen de rivieren Progo en Ello tusschen een ring van bergen: Soembing, Sindoro, Oengaran, Telomojo, Merbaboe en Merapi. Volkomen veilig, temidden van schitterend natuurschoon en fraaie panorama's.

Hooge boven den zeespiegel: 400 m. (400 voet). Per stoomtram verbonden met Jogja, Parakan en Ambarawa. Autobuslijnen naar Jogja, Poerworedjo, Semarang, Kopeng, Salatiga, Parakan e.a.

Klimaat:

Gematigd klimaat. Koel; niet te koud, niet te warm. Vochtigheidsgraad der lucht: middelmatig.

Levensstandaard:

Goedkoop!

Lage huurprijzen;

Lage bediendenloon en koelieloonen. Gemeentelijke belastingen minimaal: 6 opcenten op de inkomenbelasting; 10 opcenten op de verpondingsbelasting; géén opcenten op de personeele belasting; géén straatbelasting; rijwielpelasting f 1.— per jaar; hondenbelasting f 2.50 per jaar. Goedkoope levensmiddelen (vleesch, versche groenten, melk, etc.). Goedkoope bioscops. Zeer lage transportkosten.

Onderwijs:

Een 40-tal scholen van allerlei soort, waaronder uitstekende Europeesche lagere scholen (3 Openbare, 1 Roomsche-Katholieke en 1 met den Bijbel), 2 Mulo-scholen (één openbare en één met den Bijbel), een Algemeene Ontwikkelingscursus voor meisjes (der Zusters Franciscanessen), een (Christelijke) Huishoudschool, een Ambachtsschool, H. I. S'en, H. C. S., Schakelschool, Volksscholen, Mosvia, enz. Internaten voor schoolkinderen.

Ziekenverpleging en Gezondheidstoestand:

Een groot aantal doktoren (waaronder diverse specialisten op verschillend gebied, alsook een landarts). Een groot militair hospitaal, een Zeddingziekenhuis en een Inheemsche kliniek. Polikliniken voor kleine liden. Besmettelijke ziekten (zoals typhus en pest) komen zeldzaam voor. Weinig malaria. Het Gemeentebestuur bestrijdt in samenwerking met den D. V. G. systematisch malaria, mijntworm, enz., terwijl door uitgebreide en uitstekende kampongsverbeterings- en riooleeringswerken de algemene hygiëne zeer wordt bevorderd.

Van Gemeentewegs wordt strenge contrôle uitgeoefend op de kwaliteit van verschillende levensmiddelen (o.a. vleesch, melk, tahoe, brood, e.a.), alsmede op de hygiëne in hotels, koffiehuizen, ijs- en limonade-fabrieken, etc.

De Gemeentelijke drinkwaterleiding betreft haar zuiver bronwater van eerste kwaliteit uit de bergen en verstrekt dit tegen zeer matige tarieven tot zelfs diep in de kampongs.

Bouwen:

Door de aanwezigheid van goede en goedkoope bouwmaterialen en door de lage arbeidsloon, kan men te Magelang bouwen tot lagen prijs. Meerdere architecten en aannemers zijn ter plaatse gevestigd.

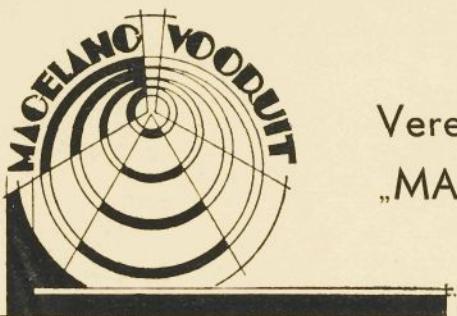
Bouwgrond (eerste soort) voor allerlei doeleinden is op verschillende plaatsen tot billijken prijs verkrijgbaar. Het Gemeentebestuur verleent garenne en kosteloos medewerking en hulp aan hen, die zich eventueel te Magelang wenschen te vestigen.

Belanghebbenden gelieven zich daartoe te wenden tot den Burgemeester of den Directeur van Gemeentewerken.

Industrie:

De aanwezige tabaksindustrieën zijn een bewijs dat Magelang met zijn goedkoope en goed bruikbare arbeiders, bouwterreinen, stroomend water, gunstige en centrale ligging enz., bizonder geschikt is voor de vestiging van nieuwe industrieën.

Lage waterleidingtarieven voor industriële doeleinden.

Vereeniging „MAGELANG VOORUIT”

Beschermheer : A. A. C. LINCK, Resident van Kedoe.

Bestuur : Ir. R. C. A. F. J. Nessel van Lissa, Burgemeester, Voorzitter.
F. J. Eysenring, Adjunct-Inspecteur van de N. I. S. Vice-Voorzitter.
N. J. Hangelbroek, Bouwkundige. Secretaris.
H. Hesselink, Koopman, Penningmeester.
H. J. Sjouke, Agent van het dagblad „De Locomotief“ }
Ko Hian Ing, Sigarenfabrikant. } Leden.
A. W. Karjoso, Onderwijzer Mulo en Mosvia.

Secretariaat: Groote weg Noord 30a,
MAGELANG.

De Vereeniging „Magelang Vooruit“ stelt zich ten doel :

het bevorderen van de welvaart — in den ruimsten zin des woords — van de inwoners van Magelang.

Zij tracht dit doel te bereiken, onder meer door:

1. het maken van propaganda voor Magelang als woonstad;
2. het maken van reclame voor Magelang als geschikt centrum voor industrie-vestiging;
3. het verstrekken van inlichtingen over Magelang en omgeving;
4. te streven naar stadsverfraaiing en stadsverbetering alsmede naar bevordering van netheid en hygiëne in de stad;
5. de inwoners aan te sporen tot verfraaiing van hun tuinen en het verbeteren van het aanzien van hun gebouwen en erven;
6. bij de ingezetenen aan te kweken: gemeenschapszin en liefde voor hun woonstad;
7. bevordering van het handels- en bedrijfsleven in Magelang;
8. bevordering van het vreemdelingen-verkeer naar Magelang en omstreken;
9. het gemakkelijker toegankelijk maken van de schoone omstreken van Magelang, o.a. door bij de bevoegde instanties aan te dringen op den aanleg van geschikte verkeerswegen en wandelpaden naar zeer mooie of belangwekkende punten en door

aan de kosten daarvan eventueel bij te dragen; voorts door te zorgen voor goede wandel- of verkeerskaarten met betrekking tot mooie of interessante uitstapjes in de omgeving, door het plaatsen van wegwijsers, rustbanken, schuilhuisjes, rusthuizen, enz.

10. het samenwerken met andere verenigingen van gelijke strekking;
11. bevordering van de sport in het algemeen;
12. te streven naar den aanleg van zeer goede wedstrijd-terreinen voor verschillende sporten, geschikt voor interlokale wedstrijden en door te bevorderen, dat zulke wedstrijden te Magelang worden gehouden;
13. verhoging van het peil der geestelijke volksontwikkeling, o.a. door bevordering van toon-een-kunst, concerten en populair-wetenschappelijke voordrachten (volksuniversiteit); het weren van zedenbedervende films; enz. met terzijdestelling van politiek en godsdienst.

Als lid kan ieder Magelanger toetreden, die zich daartoe aanmeldt bij het Bestuur der vereniging.

Contributie: f 1,— per kwartaal.

Als donateur kunnen toetreden: personen, verenigingen, vennootschappen of corporaties, die de vereniging steunen door een jaarlijksche bijdrage van in totaal minstens f 10,— (tien gulden) of een gift in eens van minstens f 100,— (honderd gulden).

Leden en donateurs ontvangen het orgaan der vereniging kosteloos.

Een abonnement op het interessante en mooie Maandblad voor Midden-Java: „Orgaan der Vereeniging Magelang Vooruit“ kost voor niet-leden der vereniging f 1,00 per kwartaal. Adres voor Redactie en Administratie van dit blad: Postbus No. 1, Magelang.

WAGELA'S GOURNIT

DRUKKERIJ KOLFF-BUNING
DJOJAKARTA